

GEORGE C. DUMITRU – FERICIRE

„Suplimentul de cultură” vă prezintă în avanpremieră un fragment din acest volum, care va apărea în curând în colecția „Ego. Proză” a Editurii Polirom.

PAGINA 12

PRIMA EDIȚIE A FESTIVALULUI CATEDRAL, PARTE A ROMANIAN CREATIVE WEEK

PAGINILE 8-9

LANSAREA INTEGRALEI N. STEINHARDT LA UNIVERSITATEA „ALI. CUZA” DIN IAȘI

PAGINA 10

PRIMUL MAGAZIN CULTURAL DIN ROMÂNIA // APARE SÂMBĂTA // WWW.SUPLIMENTULDECULTURA.RO

Suplimentul DE CULTURĂ

ANUL XVIII ▶ NR. 775 ▶ 28 MAI – 3 Iunie 2022 ▶ REALIZAT DE EDITURA POLIROM ȘI ZIARUL DE IAȘI

EVENIMENTE POLIROM LA SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE BOOKFEST BUCUREȘTI

PAGINILE 2-3

Evenimente Polirom la Salonul Internațional de Carte Bookfest, București, 1-5 iunie 2022

Cu excepția celor pentru care este precizat alt loc, evenimentele se vor desfășura la standul editurii, la Pavilionul B2, Complexul Romexpo.

MIERCURI, 1 IUNIE

ora 12.00

ZIUA COPILULUI

Atelier de lectură & dezbateri
Polirom Junior

Noutăți editoriale

- Haruki Murakami, *Strania bibliotecă*
- Sara Platto, *Bună dimineața, Wuhan! Cronici (de-acasă) cu un adolescent, două pisici și WeChat în timpul pandemiei*
- Miranda Hart, *Fetița care și-a pierdut zâmbetul*
- Radu Țuculescu, *Uimitoarele peripeții ale liliacului Vico în Mirabelia*
- Dominic Sandbrook, *Aven-turi în timp. Al Doilea Război Mondial*

Participă:
Elevii Colegiului Național „Elena Cuza”, București
Clasa a II-a, prof. învățământ primar Irina Teracoasa
Clasa a VII-a, prof. Florentina Drugă
Moderează: Nona Rapotan

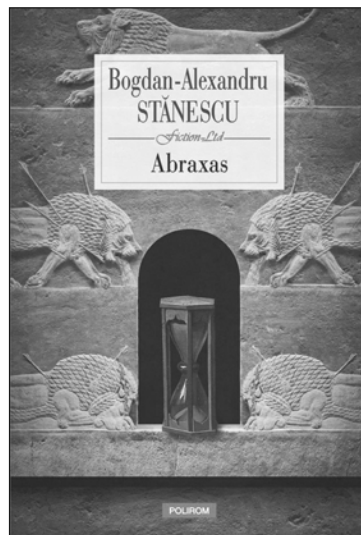
JOI, 2 IUNIE

ora 17.30

• Ego. Proză: Paul Țanicui, *Căderea*
Invitat: Vasile Ernu
Moderează: Nona Rapotan

ora 18.00

• Ego. Proză: Lavinica Mitu, *Bărbatul fără cap*
Invitat: Bogdan-Alexandru Stănescu

Moderează: Nona Rapotan

ora 18.30

• Ego. Proză: George Cornilă, *Rezervația*
Invitat: Cosmin Perța
Moderează: Nona Rapotan

VINERI, 3 IUNIE

ora 17.00

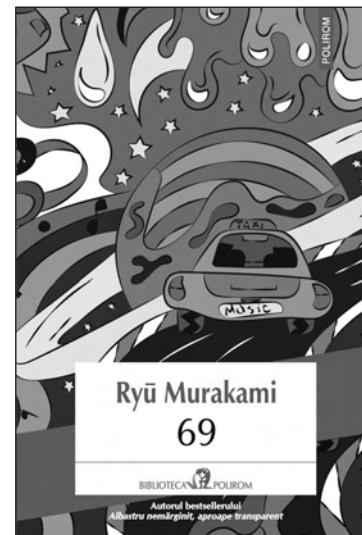
• Seria de autor „N. STEINHARDT”, *Corespondență* (două volume)
Invitați: George Ardeleanu, Adrian Mureșan, Ioan Pinteana
Moderează: Adrian Șerban
Evenimentul va avea loc la Scena Arena.

ora 17.00

• Ego. Proză: Lilia Calancea, *Sunt oare un călău?*
Invitată: Liliana Corobca
Moderează: Adrian Botez

ora 17.30

• Ego. Proză: Dan Perșa, *Călătorie în iad și în rai și-n oraș*

Invitați: Nicolae Bârna, Octavian Soviany
Moderează: Nona Rapotan

ora 18.00

Noutăți în Biblioteca Polirom
• Jonathan Coe, *Domnul Wilder și cu mine*
• Elif Shafak, *10 minute și 58 de secunde în lumea asta stranie*
• Jón Kalman Stefánsson, *Povestea Astei*
• Donatella Di Pietrantonio, *Borgo Sud*
• Karina Sainz Borgo, *La Caracas va fi mereu noapte*
• Isabella Hammad, *Parizianul*
Vor vorbi: Alina Cantacuzino, Sînziana Dragoș, Simona Kessler, Radu Paraschivescu, Dana Pîrvan, Magda Răduță, Bogdan-Alexandru Stănescu, Ada Tanasă
Moderează: Dan Croitoru

ora 19.00

• Ego. Proză: Horia Corcheș, *O rochiță galbenă, ca o lămâie bine coaptă*
Invitat: Adrian Mureșan
Moderează: Nona Rapotan

Lavinica Mitu
Bărbatul fără cap

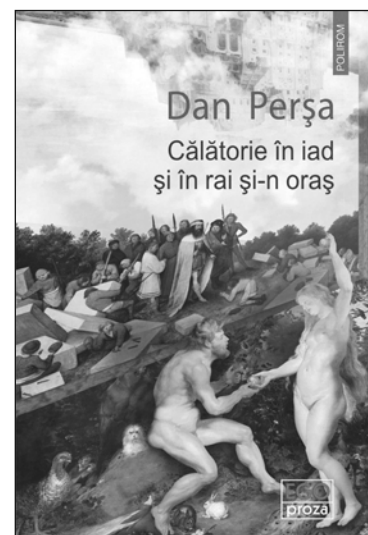
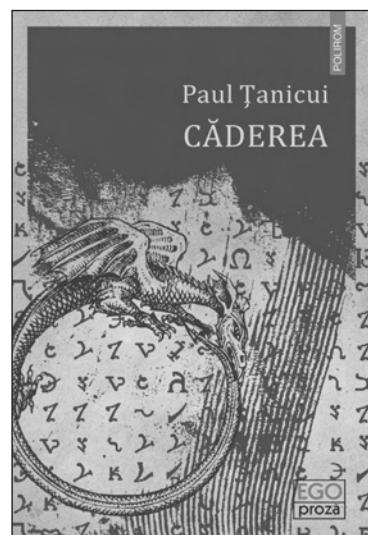
SÂMBĂTĂ, 4 IUNIE

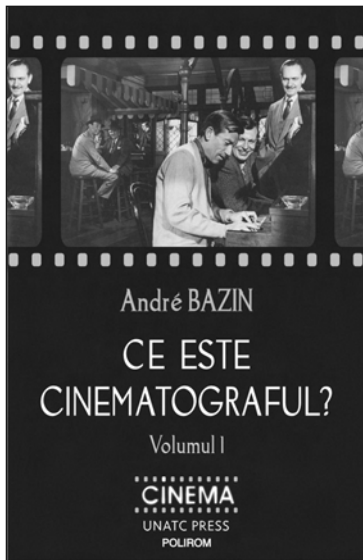
ora 11.00

Discuție despre literatura scriitoarei japoneze Hiromi Kawakami, cu o intervenție video a autoarei
• *Jurnalul unei nopți nedesăvârșite*
• *Vreme ciudată la Tokio*
• *Prăvălia de mărunțișuri a domnului Nakano*
Invitați: Magdalena Ciubăncan, Șerban Georgescu, Diana-Elena Tihan
Moderează: Dan Croitoru
Evenimentul va avea loc la Scena Arena.
Eveniment organizat în parteneriat cu Ambasada Japoniei în România și Centrul de studii româno-japoneze „Angela Hondru”.

ora 12.00

• Fiction Ltd.: Matei Vișniec, *Un secol de ceață*
Invitat: Radu Paraschivescu
Moderează: Nona Rapotan

■ ora 12.00
Întâlnire cu cititorii
• Cristian Tudor Popescu, *Dumnezeu nu e mort. Interceptări. Note informative*
Moderează: Adrian Șerban
Evenimentul va avea loc la Scena Arena.

■ ora 13.00
• Mircea Mihăieș, *Finnegans Wake, 628. Romanul întunericii*
Invitat: Horia-Roman Patapievici
Moderează: Răzvan Voncu

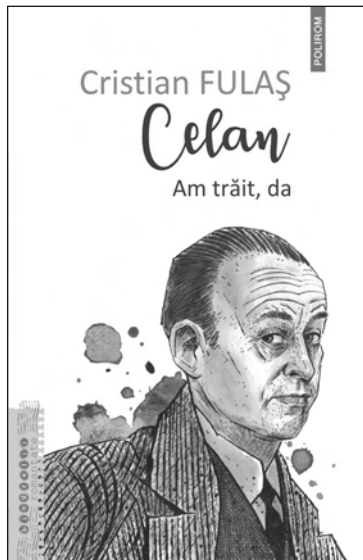
■ ora 14.00
• Shakespeare interpretat de Adrian Papahagi, *Troilus și Creșida • Timon din Atena*
Invitați: Teodor Baconschi, Mircea Mihăieș, Mirela Nagăț
Evenimentul va avea loc la Scena Agora.

■ ora 14.00
• Fiction Ltd.: Dan Lungu, *Șoferul din Oz*
Invitate: Luminița Corneanu, Laure Hinckel
Moderează: Ovidiu Șimonca

■ ora 14.30
• Fiction Ltd.: Bogdan-Alexandru Stănescu, *Abraxas*
Invitat: Vasile Ernu
Moderează: Adrian Botez

■ ora 15.00
• Seria de autor „Andrei Oișteanu”, *Moravuri și năravuri. Eseuri de istorie a mentalităților*
Invitat: Mircea Cărtărescu
Moderează: Adrian Șerban

■ ora 15.00
Literatură japoneză la Polirom. Noi apariții
• Haruki Murakami, *Personajul în singur*
• Ryū Murakami, *69*
Invitați: Diana Popescu, Andreea Sion, Cristian Teodorescu

Moderează: Dan Croitoru
Evenimentul va avea loc la standul Japoniei.

Eveniment organizat în parteneriat cu Ambasada Japoniei în România și Centrul de studii româno-japoneze „Angela Hondru”.

■ ora 16.00
• Francisca Băltăceanu, Monica Broșteanu, *Mai liber ca ori-când. Părintele Anton Demeter*
Invitat: Dragoș Kelemen
Moderează: Mihaela Moroșanu

■ ora 16.00
Întâlnire cu scriitoarea japoneză Yoko Tawada
• *Memoriile unui urs polar & Ultimii copii din Tokio*
Invitați:
Prof. Angela Hondru
E.S. Hiroshi Ueda, Ambasadorul Japoniei în România
Monica Tamaș, traducătoarea literaturii lui Yoko Tawada în România

Șerban Georgescu, profesor la Universitatea Româno-Americană, Departamentul de Studii Asiatice
Moderează: Dan Croitoru
Evenimentul va avea loc la Scena Arena.

Eveniment organizat în parteneriat cu Ambasada Japoniei în România și Centrul de studii româno-japoneze „Angela Hondru”.

■ ora 17.00
• Marius Chivu (editor), *KIWI 2022. Granițe*

Invitați: Marius Chivu & autorii români din volum
Cu o scurtă prezentare a volumului *Sfârșit de sezon*, ediție de buzunar, cu cinci povestiri noi
Moderează: Matei Martin
Evenimentul va avea loc la Scena Agora.

■ ora 17.00
• Nichita Danilov, *Simfonia mută*

Invitat: Bogdan Crețu
Moderează: Nona Rapotan

■ ora 17.30
• Shusaku Endo, *Tăcere*
Invitați: Florentina Toma, Șerban Georgescu
Moderează: Dan Croitoru
Evenimentul va avea loc la standul Japoniei.

Eveniment organizat în parteneriat cu Ambasada Japoniei în România și Centrul de studii româno-japoneze „Angela Hondru”.

■ ora 18.00
Biografii romanțate
• Mihai Buzea, *Vulcan. Lumina vine de la Asfințit*
• Bogdan Crețu, *Nichita. Poetul ca și soldatul*
• Cristian Fulaș, *Celan. Am trăit, da*
• Cosmin Perța, *Labiș. Jurnalul pierdut*
Moderează: Adrian Botez

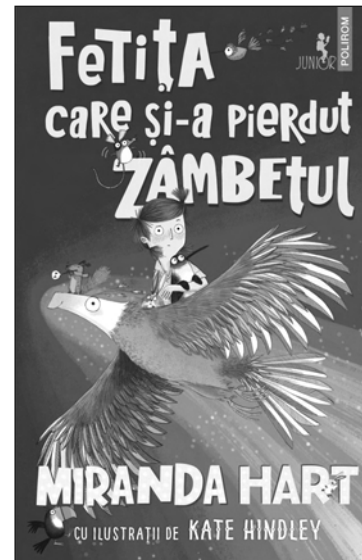
DUMINICĂ, 5 IUNIE

■ ora 12.00
Armand Goșu. Dezbateri & ședință de autografe
• *Rusia, o ecuație complicată. Convorbiri cu Lucian Popescu*
Ediția a II-a adăugită, cu cele mai recente texte despre războiul din Ucraina

• *Între Napoleon și Alexandru I. Contextul internațional al anexării Basarabiei*

Ediția a II-a, revăzută și adăugită
Invitați: Teodor Baconschi, Sever Voinescu
Moderează: Ovidiu Șimonca
Evenimentul va avea loc la Scena Agora.

■ ora 13.00
Cinema și literatură: granițe, apropiere, influențe

Un dialog pornind de la volumul *Ce este cinematograful?* de André BAZIN (coeditare UNATC PRESS & Polirom)

Invitați: Delia Ungureanu, Andrei Gorzo
Moderează: Ileana Bîrsan
Evenimentul va avea loc la Scena Arca.

■ ora 13.00
Întâlnire cu cititorii
• Mihai Găinușă, *Răpirea Parisiei și alte povestiri*
Moderează: Natașa Alina Culea
Evenimentul va avea loc la Scena Arena.

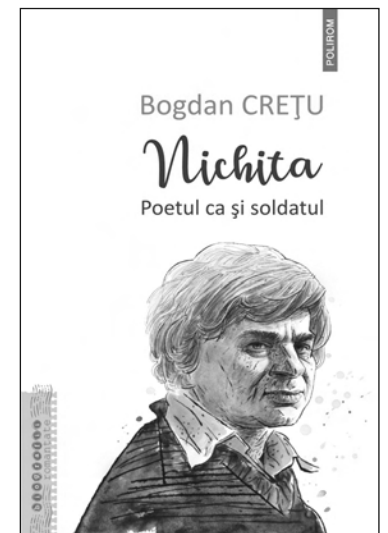
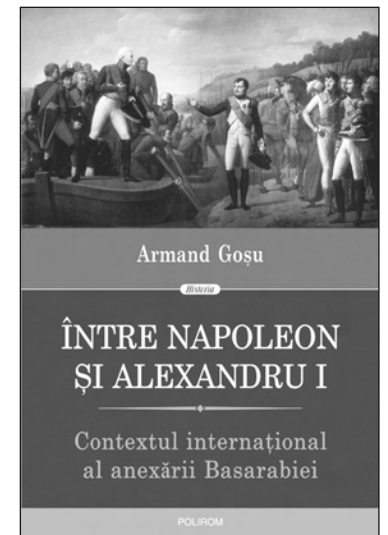
■ ora 13.00
• Andrei Șerban, *O biografie*, ediția a III-a revăzută, și *Niciodată singur. Fragmente dintr-o galerie de portrete*
Moderează: Ovidiu Șimonca

■ ora 14.00
• Fiction Ltd.: Petre Barbu, *Vremea tatălui*
Invitat: Cristian Teodorescu
Moderează: Ovidiu Șimonca

■ ora 14.00
Noutăți în colecția „Biblioteca Polirom”

• José Saramago, *Poemele posibile. Antologie (1966-1975)*
• Philip Roth, *Pe când era bună*
• Thomas Pynchon, *Viciu ascuns*
• Bernhard Schlink, *Culorile despărțirii*
• Siri Hustvedt, *Lumea în flăcări*

Invitați: Marius Chivu, Dan Croitoru, Mihaela Ghiță, Dana Pîrvan, Simina Popa, Alina Purcaru, Radu Vancu
Moderează: Ada Tanasă
Evenimentul va avea loc la Scena Agora.

Jurnal din anii molimelor

Ultima pagină de jurnal, astăzi. De săptămâna viitoare ne întoarcem la alte aspecte.

Luni, 23 mai

O notă de acum trei ani: „Salut apariția în lumea mondenă din revistele de specialitate a unui nou personaj: Minionul Pervers. De la Bunesa din Urlați nu am mai avut mari speranțe de la un monden. Baftă ție, Minion Pervers!”

Duminică, 22 mai

Nici Ciolacu n-are atâta limbă de lemn câtă găsești pe linkedin, acest tiktok al impostorilor cu moft, ce e, măi nene, cu voi, ați uitat vorba omenească? Îmi place să intru pe linkedin ca să mă îngrozesc, e mai eficient decât filmele horror. Dacă este adevărat că există o strânsă legătură între limbaj și gândire, mă tem că nu s-a

mai gândit pe planeta pământ din secolul XX, din mileniul trecut.

Sâmbătă, 21 mai

Emil Cioran, dragul de el, constatând că munca e un infern idiotizant, a mers la serviciu un singur an din viața lui, prin 1935, când a predat filosofie la un liceu din Brașov. A fost de altfel, desigur, și cel mai urât an din viața gânditorului (sau cel puțin așa își amintea la bătrânețe). Și a trăit până în 1995. În următorii șazececi de ani, așadar, înțeleptul n-a mai pontat nicăieri în mod regulat și foarte bine a făcut, n-a avut cartea de muncă băgată, n-a fost bugetat, nu i-a mers vechimea și, cel mai important, a stat decenii la rând, până la moarte, departe de valahie. Bravo, Emil, ai dus o viață minunată.

A fost nevoie (poezie din țara natală)

Un popă român

și un popă ucrainian au băut în Vaslui până când a fost nevoie de intervenția Ambulanței.

O notă din jurnal de acum opt ani: „Un milițian îmi interzice accesul pietonal prin fața Palatului Victoria, pe motiv de Marele Licurici. Îmi transmite să o iau prin pasaj. Îi răspund: *Lasă-ne, domnule, să vadă și ei cum arătam!* Milițianul a fost însă intransigent“.

O notă de acum șapte ani: „În România nu are loc un act de guvernare. Când și când se mai redistribuie din pradă și poporul se bucură. Asta nu e guvernare, e manea la mâna a doua, e improvizatie, e lăutărie proastă. Țară de faraoni, de prințese și de muritori

de foame aduși cu dubele să aplaude electoral pe stadioane. Iar la mijloc – la mijloc vedeți și dumneavoastră. Bref: țara în care proștii ne omoară între ei, țară de datornici la întreținere. E exact ca în *Ultima oră* de Mihail Sebastian, când se întrebau și ziaristii cu toată seriozitatea: *domnule, din ce-o trăi gazeta asta a noastră?, că uite că trăiește, chiar dacă nu o cumpără nimeni, trăiește, mă rog trăiește, apare*. Nu s-a dat încă un răspuns“.

Vineri, 20 mai

O notă de acum cinci ani (din Palestina): „Harfa palestinienilor e asta: cât nu au avut voie să-și expună steagul (care e roșu-verde-alb-negru), umblau cu bucăți de pepeni roșii la ei. Cu coaja lui foarte verde, cum e în Orient, pepenele ajunsese simbol național. S-a făcut pușcărie pentru sfidarea cu pepene. Așa s-a scris istoria.“

ANDREI CRĂCIUN

CULEGĂTORUL DE HARFE

Martți, 17 mai

Un sfârșit frumos pentru Valahia ar fi să se ungă Ciucă pe viață și să schimbe și numele capitalei pe modelul Nursultan din Kazahstan. Să aibă vlahii capitala la Ciucă.

Am zburat deunăzi într-un avion înțesat cu vlahi. Făptași cu tot codul penal bifat, mai puțin astea pentru care era nevoie de funcție. Păcat că nu era și Oprescu la bord, chiar am fi avut tot codul penal cu noi.

Luni, 16 mai

18 ani de când nu mai joacă Baggio. 18 ani de când trăim fără duminici, adică nu mai trăim. **SDC**

SEMNAL EDITORIAL

Elif Shafak, 10 minute și 38 de secunde în lumea asta stranie

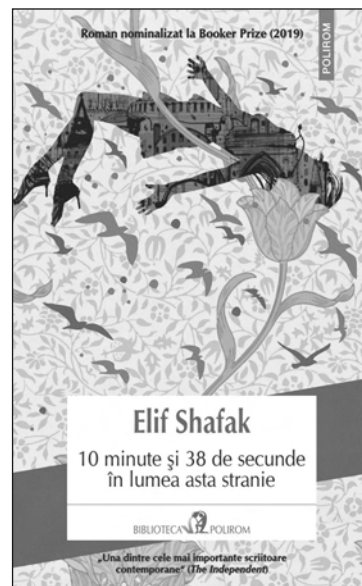
Roman nominalizat la Booker Prize (2019)
„Una dintre cele mai importante scriitoare contemporane“ („The Independent“)

Traducere din limba engleză și note de Ada Tanasă

Ce se întâmplă cu mine după ce mor? Iată o întrebare pe care ne-o punem cu toții, fără a reuși vreodată să deslușim misterul morții și să găsim un răspuns. După ce inima încetează să-i mai bată, Leila Tequila – o prostituată agresată pe o stradă din Istanbul – descoperă că mintea ei se încăpățânează să reziste încă puțin și

încă puțin... În cele 10 minute și 38 de secunde care îi mai rămân înainte să se stingă de tot, creierul lucrează febril, rememorând episoade esențiale din viața ei sau a celor cinci prieteni pe care și i-a făcut în Istanbul. Fiecare amintire este o poartă deschisă spre trecut, întregind portretul Leilei și schiând în același timp contururile orașului pitoresc pe care și l-a ales drept casă și care le oferă adăpost atâtor oameni nedreptățiți, abuzați, disprețuiți. Un roman nemaipomenit de frumos și de tulburător despre miracolul vieții, misterul morții și tărâmul straniu ce se întinde între ele.

„Un roman luxuriant, senzual... Unul ce le împrumută o

voce oamenilor pe care nu-i vedem, pe care ne ferim să-i atingem, celor abuzați și distruși, țesând cântecele lor dureroase într-o pânză minunată.“ („Financial Times“)

„Shafak scrie cu viziune, curaj și compasiune... un portret uluitor al unui oraș, al unei societăți, al unei mici comunități și al unui singur suflet.“ („The New York Times Book Review“)

„Un roman răscolitor, emoționant, magistral scris – și cu o galerie extraordinară de personaje

care surprind diversitatea Turciei moderne. O capodoperă.“ (Peter Frankopan)

ELIF SHAFAK este una dintre cele mai premiate romaniere contemporane. A publicat 19 cărți, dintre care 12 de ficțiune, printre care și romanul *Insula copacilor pierduți*, nominalizat la Costa Novel Award, RSL Ondaatje Prize și Women's Prize. Cărțile ei sunt foarte bine vândute în multe țări și opera i-a fost deja tradusă în 55 de limbi. *10 minute și 38 de secunde în lumea asta stranie* a fost nominalizat la Booker Prize și la RSL Ondaatje Prize și a fost votat ca Blackwell's Book of the Year. *Cele patruzeci de legi ale iubirii* a fost ales de BBC în Topul celor 100 de Romane care au Modelat Lumea Noastră.

Ucenicul arhitectului a fost selectat să inaugureze clubul de lectură al ducesei de Cornwall, The Reading Room. Shafak are un doctorat în Științe Politice și a predat la diverse universități din Turcia, SUA și Marea Britanie, printre care St Anne's College, Oxford University, a cărui membră onorifică este. Are și un doctorat în Litere obținut la Bard

College. Shafak este membră și vicepreședintă a Royal Society of Literature și a fost aleasă în Topul BBC al celor 100 Cele mai Influențe Femei.

A fost membră a Weforum Global Agenda Council on Creative Economy și membră fondatoare a ECFR (European Council of Foreign Relations). Apărătoare a drepturilor femeilor, comunității LGBTQ+ și a dreptului la exprimare și libertate de expresie, Shafak a ținut discursuri publice inspiraționale, de două ori pentru TED Global.

De asemenea, scrie articole pentru publicații importante din întreaga lume. În 2010, Ministerul Culturii din Franța i-a decernat medalia de Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres. În 2017 a fost aleasă de „Politico“ drept unul dintre cei 12 oameni „care îți ridică moralul atunci când ai cea mai mare nevoie“. A făcut parte din juriul multor concursuri literare, printre care și PEN/ Nabokov Award, și a prezidat Wellcome Prize. De curând, a fost distinsă cu Halldór Laxness International Literature Prize pentru contribuția la „inovarea artei povestirii“. **SDC**

Semnele Eurovisionului (II)

Scriam săptămâna trecută că spectacolul-concurs muzical Eurovision e muzical doar în al doilea rând. De aceea toți cei care critică valoarea artistică a melodiilor din concurs și contestă selecția concurenților se înșală – deși în mod indirect. Și tot de aceea spectacolul e an de an comentat, analizat și, da, criticat fiindcă la Eurovision muzica e doar un pretext, scopul major fiind acela de a transmite diverse semne și semnale, altfel ușor de interpretat. Nu e cine știe ce mister și cabală. E o întâlnire diplomatică europeană cu altă haină decât cea politică. Și, din această perspectivă, Eurovisionul contează.

Îmi amintesc că acum câțiva ani în revista „Dilema veche” a fost produs un comentariu făcut de un înalt funcționar al guvernului autoprocimatei republici Kosovo, recunoscută de unii și contestată de alții.

Respectivul funcționar dezvăluia cât de tare și-ar dori locuitorii din Kosovo, cât de mult ar însemna pentru kosovari să fie acolo, în același loc cu restul europenilor. Nouă, celor din Europa, nu ne pasă prea tare de spectacolul respectiv, putem să participăm, putem să nu participăm (iar Ungaria, de exemplu, nu o face) – însă pentru Kosovo prezența unui reprezentant al regiunii acolo, pe scena Eurovisionului, ar însemna o jumătate de recunoaștere a republicii Kosovo. Chiar mai mult de jumătate.

În 2012, când spectacolul s-a organizat la Baku, în Azerbaidjan, pregătirea capitalei pentru marele spectacol a devenit prioritate guvernamentală. S-au cheltuit mulți bani și s-au făcut eforturi imense – și mari abuzuri – pentru ca primirea oaspeților europeni să fie cât mai fastuoasă. Guvernul nu s-a dat în lături de la evacuarea forțată a unor locuitori

ai capitalei, ale căror locuințe au fost confiscate și apoi demolate, pentru ca toate să arate cât mai bine în ochii oaspeților europeni. Mă întreb cum ar reacționa acei proprietari deposedați de casele lor dacă le-ai spune că Eurovisionul e doar un spectacol muzical lipsit de orice relevanță, ce nu influențează pe nimeni și nimic. Căci tot în Azerbaidjan, dar ceva mai înainte, în 2009, câțiva azeri care au votat cu reprezentantul Armeniei au fost interogați de poliție în urma acestui vot nepatriotic.

Ceva mai demult, în 1978, trofeul Eurovision a fost câștigat de reprezentantul Israelului, Izhar Cohen, cu formația Alphabet. Însă au existat oameni care, deși au urmărit spectacolul la televizor, nu au aflat asta. Mai exact, au aflat altceva. Pe parcursul competiției, pe măsură ce voturile arătau tot mai clar câștigătorul, în țările arabe, unde statul israelian

era privit ca un dușman predefinit, multe televiziuni naționale și-au întrerupt transmisia. Televiziunea iordaniană a înlocuit imaginile de la spectacol cu fotografia unui buchet de flori înțepenită pe ecran și a anunțat că melodia câștigătoare a fost cea a Belgiei (care în realitate s-a plasat pe locul al doilea).

De altfel, unele state arabe care ar putea participa la concurs (mai ales că spectacolul e destul de popular în rândul telespectatorilor de acolo) au decis să nu o facă tocmai pentru a nu fi prezente la o manifestare – fie ea și declarat artistică – alături de reprezentanții Israelului.

Așa stând lucrurile, decizia luată de televiziunea georgiană de a se retrage din concurs în 2009, când Eurovisionul urma să se desfășoare la Moscova, pare absolut normală: cu mai puțin de un an în urmă Georgia fusese atacată de Rusia sub pretextul apărării

RADU PAVEL GHEO
ROMÂNII E DEȘTEPTI

independenței autoprocimatei republici abhază și osetină și cele două state întrerupseseră relațiile diplomatice. Iar în această categorie intră, fie că vrem sau nu s-o recunoaștem, și Eurovisionul.

Prin urmare, a discuta despre Eurovision ca despre un spectacol oarecare de muzică și lumini înseamnă a-i minimaliza relevanța și a ignora semnele, semnalele transmise în timpul show-ului și mai ales în timpul votării de la final. Asta s-a văzut iarăși foarte clar și la cea mai recentă ediție a festivalului-concurs, cea câștigată, cum spuneam și cum bănuiam dinainte, de Ucraina. Iar aici mai sunt câteva lucruri interesante de zis. **SDC**

USR minus Cioloș

În 2019, USR-PLUS obținea un remarcabil 22 la sută din voturi. Era epoca Dragnea, useriștii aveau muniție, aveau și strada alături. Dacă n-ar fi apărut la liberali Rareș Bogdan și dacă președintele Iohannis nu s-ar fi implicat deschis în bătălia politică, probabil că USR PLUS ar fi fost peste PNL.

Au urmat alegerile prezidențiale, iar din vara lui 2019 a început declinul. USR PLUS n-a mai avut același elan, nu a mai luptat cu aceeași îndrăzneală, ba nici n-a știut exact ce să facă. Unii din partid au spus că Dan Barna n-ar trebui să candideze la președinție și că USR PLUS ar fi trebuit să meargă din prima pe mâna lui Iohannis. Campania lui Barna a fost ternă, iar USR PLUS n-a reușit de atunci să mai fie relevant.

Anul 2020 a fost la fel de dificil pentru formațiune. Partidul și-a găsit cu greu cadența la locale și, în ciuda unor succese de răsunet (Timișoara, Bacău, Brașov sau Alba Iulia), rezultatul nu a fost nici pe departe cel așteptat. USR PLUS nu

FLORIN GHEȚĂU
VAGONUL CU VORBE

a avut candidați peste tot, pentru că partidul nu e unul de mase, ci bine înfipt cu precădere în urbanul mare. Dar scorul unei formațiuni e dat și de rezultatul de la Iași sau cel de Timișoara, dar și de punctele luate la Botoșani, Olt sau Giurgiu.

Guvernul PSD a fost dat jos înainte de scrutinul parlamentar din 2020. Costurile intrării la guvernare au fost mari și pentru PNL, dar și pentru USR PLUS. Alegătorii s-ar fi așteptat ca dreapta să răstoarne munții. Adică să facă autostrăzi și spitale cât nu s-a făcut în 20 de ani.

În câteva luni, electoratul s-a lămurit cum stau lucrurile. Între PNL și USR PLUS a început o luptă surdă pentru supremație, iar la

alegerile generale ambele partide au fost taxate.

Lucrurile au escaladat, iar USR PLUS s-a trezit ulterior scos de la guvernare de către liberali și Iohannis. Useriștii n-au reușit să arate că sunt victime și că urzeala debarcării fusese pusă la cale cu mult timp înainte. Propaganda liberală a funcționat ireproșabil, astfel că USR PLUS a ajuns partidul mic și zgomotos cu care nu prea e bine să te înhami la drum lung. USR PLUS nu a mai avut zvâc, iar pandemia a retezat aripile unei formațiuni care demonstrase de-a lungul ultimilor ani că știe să facă opoziție.

Un alt moment care putea deveni favorabil USR a fost anunțul cooptării PSD la guvernare alături de PNL. Povestea cu întoarcerea la epoca USL nu a prins la public,

asta și din cauza războiului pe care Putin l-a declanșat în Ucraina.

Suntem în mai 2022, iar USR este mai debusolat ca oricând. Dar și măcinat de tensiuni interne. Dacian Cioloș a câștigat șefia partidului unificat, dar n-a rezistat la conducere decât câteva luni, în condițiile în care a avut un for de conducere dominat de oamenii lui Barna. Cioloș a bătut în retragere, iar de câteva săptămâni tot amenință că pleacă din partid. Lucru care pare că va se întâmpla cât de curând, după ce oastea PLUS a avut mai multe întâlniri de taină. Nebunia a cuprins USR. În loc să se concentreze pe opoziție și pe bătălia cu guvernul PNL-PSD, USR are cu totul alte preocupări. În toamnă va avea loc un nou congres, iar lucrurile sunt neclare în partid, chiar dacă Cătălin Drulă pare favorit să

rămână la șefia formațiunii.

În USR mai există o aripă, cea condusă de senatorul Irineu Darău. Acesta afirmă pe bună dreptate că orice ruptură în USR e foarte gravă și cere schimbarea urgentă a conducerii formațiunii. Cu alte cuvinte, Darău încearcă să pozeze în salvatorul partidului. Dar lucrurile au ajuns prea departe și e greu de crezut că tabăra Cioloș mai poate fi întoarsă din drum.

Ultimele sondaje arată că USR e la 10-12 la sută. Cei din tabăra lui Cioloș mizează pe un alt electorat, probabil ceva mai apropiat de zona PNL sau chiar PSD. Alegătorii pe care Dacian Cioloș îi poate aduce înspre noua sa construcție.

Ce uită însă și Cioloș, dar și Barna, Drulă sau Darău este că povestea anti-PSD nu mai ține, iar peisajul politic e cu totul altul decât în urmă cu trei ani.

USR ar trebui să se reinventeze, iar orice ruptură va fi o capcană din care doar PNL și PSD au de câștigat. Compromisul ar trebui să fie cuvântul nr. 1 pentru taberele din partid, dar, odată ce ajung la înțelegere, liderii useriști ar trebui să uite de războaiele trecute și să se alinieze în spatele noului lider. Pentru că altfel USR și noua creație politică a lui Cioloș cu greu vor mai putea atinge 10 la sută fiecare. **SDC**

Visul elefantului zburător

Am câteodată un sentiment desuet, greu de admis la oameni de acțiune și viziune, cum trebuia să fi fost și eu dacă nu eram leneș, defetist (numai în vremuri de pace, nu de război!) și comod: regret! Da, regret într-o veselie vreo două-trei chestii. Una, că n-am aptitudini muzical-interpretative, măcar de nivelul începătorului auto-suficient; a doua, că mi-am lăsat nefolosit talentul de șofer, specialitatea automobile de mic litraj. (Vă mirați? Știți doar că diferă de categoria șoferilor de camioane – TIR-iști –, pentru care s-a rezervat o rută specială a showbizului rockeristic!) M-am perfecționat în arta biciclistului navetist, predispus la evadări de cursă lungă asemeni clasicului urs la ieșit iarna din bârlog.

În era zborurilor interplanetare, eu levitez ca elefantul în interiorul muzicotecii. Ascult melosul altor galaxii și mă trezesc vorbind despre mine la persoana a II-a singular. Decodez mesaje de care artistul însuși s-ar mira că le-a emis, în caz că ar citi vreun text de la rubrica de față. Însă ar fi surprinzător dacă aș vrea să traduc, bunăoară, „ce-a vrut să spună” Joe Satriani în recentul său album *The Elephant of Mars* (2022, Ear Music/Edel)!

SATRIANI SE ÎNSCRIE ÎN GRUPUL DE MUZICIENI PUR-SÂNGE

Să zicem că m-ar sufoca nevoia de-o asemenea „operațiune specială”, pentru care aș întrebuința trucuri

literare și sintagme consacrate. Rezultatul, sunt convins, m-ar lăsa cu gura căscată chiar pe mine! Calmați-vă: nu am intenția să dau asaltul, nici nu posed arme de uimire în masă, iar abilitățile de „critic” îmi lipsesc cu desăvârșire. Pe astea nu le regret deloc!

De Satriani am auzit în toamna lui 1989. Cum rola de magnetofon aterizată pe Maiakul meu nu avea nici o indicație pe cutie, afară de numele chitaristului, n-am știut care album fusese piratat acolo. Am bănuiala că era discul dublu *Flying in a Blue Dream*, din acel an, tras pe-o bandă ORWO de 360 metri, cu durată de aproximativ o oră la viteza 19 ips.

Azi cred că nici n-are importanță ce titluri poartă piesele. Satriani

se înscrie, prin eleganță, tehnică și versatilitate, în grupul de muzicieni pur-sânge, cărora instrumentul ales pentru exprimare li se lipește de trup ca un soi de organ suplimentar: a treia mână, al treilea picior etc. Astfel de artiști ajung să uimească ascultătorii și privitorii prin performanțe inimaginabile, imposibil de reușit de către alții. Putem găsi multe exemple printre jazzmeni (Miles Davis, Charlie Parker, Armstrong, John McLaughlin), dar și printre rockeri (Steve Vai, Frank Marino,

Jason Becker, Marty Friedman). Sunt muzicieni care pun preț și mizează pe compoziții în mare majoritate instrumentale, cu prea puține intervenții vocale.

SATRIANI SE JOACĂ LEJER CU GENURILE MUZICALE

Dar Joe Satriani nu se mulțumește să utilizeze un singur instrument. Pe acel album din 1989, el cântă și la bas, muzicuță, banjo, claviaturi și percuție. Contribuția altor instrumentiști

DUMITRU UNGUREANU

ROCKIN' BY MYSELF

(Stuart Hamm, bas, Simon Phillips, tobe) este minimă. Poate că asta face sunetul perfect unitar și consistent, ca și cum ar fi produs de o trupă bine sudată, într-o singură și inspirată înregistrare. Reascultați piesa *Big Bad Moon*. Nici gașca lui George Thorogood, la vârf de formă, n-ar fi scos-o mai bine! Și nu e singura. Discul actual este aproximativ la fel, ca structură și durată, cu melodii cuceritoare, nefisurate de inserții complementare. Titlurile au relevanță pentru pretențioși.

Profesor de chitară până la 30 de ani, când a editat primul LP, Satriani se joacă lejer cu genurile muzicale, deși toate piesele lui strălucesc în constelația rock. Nu am orgoliu, nici competență să-i disec stilistica, motivele și riffurile; cui i-ar folosi așa exhibiționism? Satriani trebuie ascultat, nu disecat. Faptul că eu, plutind răsfațat în discografia sa completă, m-am pomenit vorbind despre mine chiar din prima propoziție, probează că merită. **SDC**

Critic rău, critic bun

Mi s-a întâmplat săptămâna trecută ca, într-un interval de doar trei zile, doi artiști la care țin mult, unul, creator pentru scenă, celălalt, din zona artelor vizuale, să-mi spună cu o tandrețe inclusă: „Măi, tu cel mai rău critic de teatru din România!”.

Remarca, însoțită de un zâmbet care atesta sinceritatea, nu m-a lezat deloc, ba mi-a plăcut, iar omul de teatru a mărturisit, spre stupefacția mea, că se teme de mine. Nu ca persoană – constituția mea firavă nu transferă asemenea emoție, ci ca profesionist al domeniului, context în care remarca mi s-a părut un compliment. Nu, nu e la mijloc nici o strategie psihologică de parare, e un adevăr care ține de viziunea asupra îndeletnicirii teatrale căreia m-am dedicat în ultimele două decenii. Nu e scopul vieții mele să răspândesc fiori reci pe șira spinării, însă consider că așteptarea febrilă de către realizatori a unei cronici e un semn solid că ceea ce gândești și scrii contează.

NU E NIMIC TRAGIC ÎNTR-UN INSUCES

Răspunsul critic e esențial, devine un martor prin componenta lui descriptivă; în absența lui, un spectacol iese de pe radar, se pierde în anonimatul timpului. Nu va fi arhivat, nu-și va încheia ciclul creator, căci opinia specialiștilor îl așază în istoria genului. La scara largă a timpului rămân un titlu, o echipă de realizatori, o distribuție, fotografiile, înregistrările video, amintirile fragile ale celor care l-au vizionat și urmele afective lăsate în personalitatea acestora. A nu fi luat în seamă de critica de specialitate e sinonimul ieșirii parțiale din memoria teatrului. Spectacolele, misiunile asumate ale creatorilor, tendințele estetice, revoluțiile scenice sunt materia meseriei noastre. Oferim o lectură reflexiv-normativ-activă a unei creații, prin

OLTIȚA CÎNTEC

DATUL ÎN SPECTACOL

raportări la montări precedente, la parcursul de carieră al unui artist, la potențialul inovator al actului teatral, la spiritul estetic al vremii.

Tăcerea critică e și ea un tip de reacție voluntară. Când un spectacol e anost, tristețea receptării e atât de mare, încât nici nu-ți mai vine să scrii despre el. Creațiile mediocre mă lasă rece, nu ezit să părăsesc sala și să-mi asum că nu voi comenta public referitor la ele. E și asta, ieșitul din sală, o sancțiune la îndemâna oricărui spectator. Vă sfătuiesc amical să faceți la fel, e în joc timpul și starea noastră de suflet, igiena noastră emoțională.

M-au inspirat ideatic întotdeauna extremele. Un spectacol excepțional e o bucurie care mă mobilizează, iar cronică se fluidizează de la sine. Un spectacol prost mă nemulțumește în asemenea măsură, încât mă stimulează în a prezenta ce anume nu le-a reușit în demers autorilor săi. Absența ori anemia ideilor care să vertebralizeze, chimia sulfuroasă a echipei, nepriceperea regizorului de-a o coagula, de-a lucra cu actorii și de a-i conduce către personajele asumate pot constitui motive ale unui eșec. Nu e nimic tragic într-un insucces, semnalarea lui e benefică dacă realizatorii și-o asumă, iar ceea ce spune criticul e, după fireasca supărare inițială, citit și procesat adecvat.

CRITICA TEATRALĂ ESTE O PÂRGHIE DE ECHILIBRARE

Nici criticul nu deține adevărurile absolute, evaluările sale sunt atinse de un subiectivism inerent, estompat de argumentări obligatorii. Critica teatrală este o pârghie de echilibrare înrădăcinată

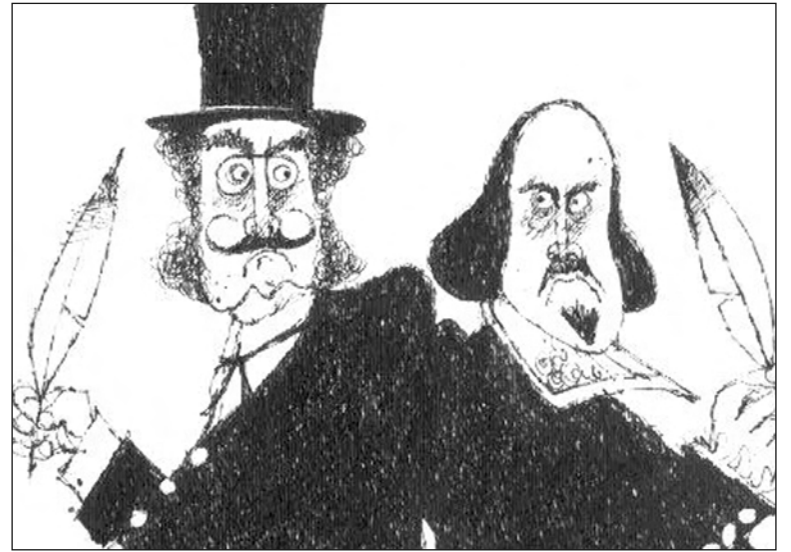
istoric. Rostul nostru e să animăm gândirea, să sprijinim receptarea printr-un orizont de specialitate încapsulat accesibil în rândurile de pe hârtie ori postate online.

Răspândirea mesajului critic s-a diversificat în ultimele decenii, când noile medii, pe primul loc cel digital, au deschis practic posibilități nenumărate de expresie. Democratizarea opiniilor a deschis și calea disipării competenței într-un ocean de „părerisme”, de regulă neîntemeiate pe competență; dar care cuceresc prin popularitatea ce merge până la viral, facilitată nu de valoarea în sine a conținutului, cât a mecanismelor bizare ale algoritmilor diverselor aplicații.

De ce ne citesc spectatorii? Unii o fac ca să afle noutăți din lumea scenei de care sunt interesați. Alții, pentru a vedea dacă o producție anume merită să fie vizionată. Nu există statistici, dar se pare că, cel puțin la noi, numărul acestora este în scădere. În culturi teatrale mai stabile, sistemul de acordare a unor stele de către critici în reviste (print ori online) cu largă deschidere operează un ghidaj al curioșilor. În SUA, de pildă, funcționează cu succes practica marilor cotidiene de-a publica o cronică imediat după prima reprezentație. Care are forța de-a deveni un vehicul de promovare ori, dimpotrivă, de îngropare a unei producții. A vedea care e calitatea ei, dacă merită să dai banii pe bilete și să-i aloți timp și atenție e scopul celor mai mulți dintre cititorii acestor articole evaluative.

CEL MAI BUN CRITIC

Deontologic, contează în principal onestitatea evaluării. Argumentele pe care se ranforsează aprecierile, curajul de-a spune adevărul chiar dacă doare și de-a convinge au ca efect profesional respectabilitatea. Critica de teatru e făcută de experți care au autoritate. Unii urmăresc mai ales anumiți artiști și îi însoțesc reflexiv. Alții, o întregă generație. Alții sunt generaliști, ca mine, scriem despre cât mai multe premiere realizate în țară și pe afară de regizori din diverse generații. Nu-mi propun să văd tot ce se face, ar fi și imposibil fizic. Am o preferință pentru formele noi,

revoluționare, dar nu le resping nici pe cele canonice.

Articolele prea prietenoase, binevoitoare ridică suspiciunea unui PR mascat. Funcțiile criticii nu sunt de marketing, deși ele se manifestă indirect prin ceea ce scrie un critic ori altul. Bloggerii, PR-iștii scriu mult mai personal,

într-o zonă a impresionismului, preferând enunțuri de genul „mi-a plăcut/ nu mi-a plăcut”. La ei contează mai mult numărul de accesări, de like-uri, de comentarii.

În încheiere și cam abrupt, o concluzie se impune de la sine: cel mai bun critic de teatru e criticul rău! **SDC**

ION BARBU

PINACOTECA DIN PETRILA

Prima ediție a festivalului Catedral, parte a Romanian Creative Week

Iașul în care m-am născut și am trăit aproape toată viața a prins un avânt fantastic în ultimii ani, datorită oamenilor care au văzut un potențial enorm

aici și au hotărât să își investească timpul, resursele și energia pentru a da ceva înapoi comunității din care fac parte.

TEODORA MUNTEANU

Așa a luat naștere și Romanian Creative Week, cel mai mare festival dedicat industriilor creative din țară. Prima ediție, cea de anul trecut, s-a desfășurat cu restricțiile de rigoare din cauza pandemiei, dar cea de acum mi-a depășit toate așteptările. Anul acesta nu doar că e de trei ori mai mare și mai spectaculos, dar a reușit, poate în premieră pentru un eveniment făcut în Iași, să anime întreg orașul.

Evenimentul, care se desfășoară în perioada 20-30 mai la Iași, este organizat de Federația Patronatelor din Industriile Creative (FEPIC), singura federație patronală reprezentativă la nivel național ce activează în sectorul Industriilor Creative din România. Are șase secțiuni diferite: Arts & Crafts, Content Creation, Creative Entrepreneurship, Design, Innovation & Digital, New Media, la care se adaugă festivalul de muzică Catedral.

Tot ce se întâmplă aici este o nebunie. Peste 800 de artiști, zeci de concerte, 12 expoziții, peste 40 de show-uri de modă, spectacole de arte vizuale, un festival de film, o tabără de creație muzicală, târguri, workshopuri și dezbateri din lumea creativității, toate într-un festival uriaș care se întinde de la Grădina Botanică până la Palatul Culturii.

Îmi e greu să fac un clasament al tuturor expozițiilor, evenimentelor, workshopurilor și conferințelor la care am partici-

pat în cadrul RCW, însă pot să spun cu mâna pe inimă că festivalul de muzică Catedral a fost cu adevărat un show de excepție. 12.000 de oameni au venit la evenimentul care a avut loc în Grădina Palas, pe 20 și 21 mai, să-i asculte pe cei de la Milky Chance, Sevdaliza, Disco Sigaretta, Alexandrina, Moonlight Breakfast, Dimitri's Bats, Zimbru, CS84, Cassia,

Spike și Robin and the Backstabbers. Și asta nu a fost tot.

MUZICĂ ȘI ARTĂ VIZUALĂ ÎNTR-UN SPECTACOL CUM N-A VĂZUT PALASUL

Pe lângă muzica bună asigurată de cei de la Summer Well, m-am bucurat de specialitățile culinare aduse de cei de la Senzoria și de cel

mai fain spectacol vizual pe care l-am văzut până acum, realizat de patru artiști extrem de talentați.

Este vorba despre membrii echipei coordonate de artistul vizual Andrei Cozlac, distins cu două premii UNITER pentru video mapping, în 2020 și în 2022. Andrei Cozlac și cei din echipa sa – Silviu Apostol (Luda), Marian-Mina Mihai (Lalu), Radu Marșin – au asigurat spectacolul integral New Media din cadrul Catedral și au proiectat imagini spectaculoase atât la scenă, cât și pe spațiile Palatului Culturii. Pot spune că pe scenă munca a fost împărțită între artiștii vizuali și cei muzicali. Cântăreții au cântat cât mai bine posibil, iar artiștii vizuali le-au ținut spațiile.

ARTIȘTII ROMÂNI AU FĂCUT SENZAȚIE

Spre rușinea mea, nu toate numele care au apărut în line-up îmi erau cunoscute. Așa că a fost o surpriză plăcută să adaug o serie de piese proaspete în playlistul meu de pe Spotify. Am fost plăcut impresionată de mixurile Disco Sigaretta și CS84 și de muzica bună făcută de cei de Dimitri's Bats și Zimbru. Dacă nu vă sunt cunoscuți, o căutare pe YouTube rezolvă problema.

ALEXANDRINA, MOONLIGHT BREAKFAST, SPIKE ȘI ROBIN AND THE BACKSTABBERS AU DEMONSTRAT CĂ ÎȘI MERITĂ FAIMA

Artiști deja consacrați în muzica

românească, Alexandrina, Moonlight Breakfast, Spike și Robin and the Backstabbers au fost printre cele mai așteptate nume de la festival din rândul artiștilor români. Iar prestația lor a fost pe măsura așteptărilor.

Deși au fost anunțați mai târziu, sunt convinsă că multe persoane și-au cumpărat bilet la festival special pentru Spike și Robin and the Backstabbers. Nu am auzit o singură piesă de la Spike care să nu fie cântată la unison de public și asta arată că line-up-ul s-a potrivit la fix pe gusturile ieșenilor.

CASSIA ȘI MILKY CHANCE AU CUCERIT PUBLICUL

Milky Chance a reușit să țină în picioare, chiar și pe ploaie, peste 7.000 de oameni, care s-au bucurat de show-ul lui. Publicul a cântat toate melodiile, toată lumea era cu mâinile în aer, într-o atmosferă de voie bună și distracție. Cred că cei mai mari fani Milky Chance au fost membrii Cassia, care, după ce au încântat publicul prin prestația muzicală, au coborât de pe scenă și s-au dus în mulțime, alături de spectatorii entuziasmați. Despre Cassia mai pot adăuga că i-am întâlnit pe membrii trupei după concerte și pot să zic sigur că s-au simțit mai mult decât bine la Iași.

Am urmărit de sus spectacolul Milky Chance, de la ultimul etaj al Hotelului Internațional. De acolo am putut vedea și mai bine spectacolul vizual făcut de Andrei Cozlac și echipa sa pe fațada Palatului Culturii, show care m-a lăsat fără cuvinte.

ROMÂNUL DIN FORMAȚIA SEVDALIZEI

Pe Sevdaliza, artistă pe jumătate iraniană, pe jumătate olandeză, am ascultat-o prima dată, cred, acum mai bine de patru ani. Când a lansat videoclipurile melodiilor *The Human* și *That Other Girl*, o lume întreagă a rămas cu gura căscată. Așa că am așteptat ca și spectacolul ei live să fie pe măsură. N-a dezamăgit nici o secundă. Sevdaliza a cântat, a dansat și chiar a mixat într-un show care a avut de la acorduri simfonice până la muzică de club. Sevdaliza a spus în timpul concertului că e a treia oară când ajunge în România și încă e șocată de faptul că atâtia fani îi fredonează melodiile.

Sevdaliza nu a venit singură, ci însoțită de instrumentiștii săi. Culmea e că printre ei am dat și de un român. Mihai Pușcoi e un român născut în Olanda, care nu

doar că lucrează de opt ani cu artista, dar a devenit între timp și foarte apropiat de ea. Povestea sa de viață e una impresionantă, dar și emoționantă deopotrivă. Norocul lui a fost că părinții săi au reușit să fugă înainte de 1989 din România și s-au stabilit în Olanda. Asta i-a dat șansa să facă ce-i place și să ajungă acum să cânte pe marile scene ale lumii.

„M-am bucurat foarte mult să cânt la Iași, alături de Sevdaliza. Atmosfera a fost incredibil de frumoasă. Sunt născut în Olanda, unde e toată viața mea acum, însă am mai venit în România de-a lungul timpului. Am început să studiez muzica, mai întâi naiul, apoi vioara, după care m-am apucat de producție. În timp, totul a decurs frumos, am intrat în contact cu mulți artiști care mi-au propus diferite proiecte. Unul dintre acești artiști este Sevdaliza, care a venit la mine acum opt ani

și mi-a propus să facem muzică împreună. Așa a pornit totul. În anii ăștia, am devenit mai mult prieteni decât colaboratori, eu fiind și nașul copilului ei”, a povestit Mihai Pușcoi.

Despre Sevdaliza, Mihai a spus că, „dacă o cunoști personal, înțelegi că e chiar mai spectaculoasă decât este pe scenă. Are o energie explozivă, nu e o persoană falsă, iar asta îmi place mult la ea. Este iraniană-olandeză și cred că această combinație a făcut-o un artist complet”.

Cât despre Mihai, se declară de-a dreptul îndrăgostit de România, de oameni, de locuri și de micile cu muștar. „Am o casă mică în București și sper să vină o zi în care să pot locui în România, deoarece acum încă am foarte multe proiecte în Olanda. Știu că părinții mei au fugit de aici, de Ceaușescu, dar România se schimbă, iar mie îmi place totul aici. Oamenii, locurile, mâncarea, tot. De la mici, tocăniță, mămăligă nu-mi pot lua gândul”, a spus artistul.

O PRIMĂ EDIȚIE CE CONFIRMĂ VIITORUL

Festivalul Catedral, mai ales pentru o primă ediție, a întrecut toate așteptările. A fost fun, fresh și altceva pentru orașul Iași, iar faptul că line-up-ul a fost unul departe de zona mainstream a fost un plus foarte mare.

Ah, ar trebui să zic ceva și despre scenă, care a fost de-a

dreptul impresionantă. Scena propriu-zisă a avut 33 de metri lățime și 13 metri înălțime, însă a fost și mai mare de fapt, pentru că a cuprins inclusiv dosul Palatului Culturii și tot dealul de sub el, prin video mapping.

În perimetrul în care se desfășura Catedrala spectatorii s-au putut bucura de o experiență senzorială unică. Lounge-uri, o zonă instagramabilă, baruri, food zone, live cooking, instalații artistice de ultimă generație, toate, combinate cu muzica bună, au făcut din Catedrală locul perfect pentru a petrece weekendul în oraș.

Am observat o remarcabilă mobilizare de forțe pentru realizarea acestui festival de muzică și arte vizuale. Zeci de voluntari, membri ai staffului și oameni de la tehnic au muncit cot la cot pentru ca festivalul să se desfășoare cât mai bine și s-a văzut acest lucru.

A ÎNCEPUT UN NOU CAPITOL ÎN SPAȚIUL CULTURAL IEȘEAN

Romanian Creative Week înseamnă fashion, design, arte vizuale, muzică, arhitectură, film, o îmbinare între arte, tehnologie și emoție. În același timp promovează tinerii artiști să își depășească limitele și să iasă în față cu talentele pe care le au.

Un alt lucru remarcabil este faptul că RCW a reușit să adune la aceeași masă reprezentanți din mai multe zone creative. Acest lucru s-a văzut și în cadrul dezbaterilor care au fost organizate în zilele ce au precedat festivalul de muzică. Mai mulți creatori din Iași, oameni de cultură și organizatori de evenimente au discutat despre ce strategie ar trebuie să adopte Iașul în zona culturală. Acest lucru este remarcabil pentru că știm că

mai multe minți care au decis să colaboreze pot face lucruri fantastice împreună, mai mari și mai spectaculoase decât ne putem imagina.

Dacă este ceva cu care chiar ne putem mândri în orașul nostru, atunci ne gândim la cultură. Și nu mă refer doar la cea moștenită, dată de istoria acestui oraș, ci și de cea contemporană, asigurată de noul val de artiști care au fost școliți pe băncile Universității de Arte din Iași și care au rămas aici să facă ceea ce știu mai bine – să creeze.

Este drept, evenimentele de amploare precum Romanian Creative Week întâmpină extrem de multe piedici. Faptul că totuși RCW a reușit să treacă peste ele și s-a întâmplat așa cum și-au propus organizatorii înseamnă că și în orașul nostru se pot face lucruri frumoase, atât timp cât se dorește acest lucru.

Am așteptarea ca Romanian Creative Week de anul viitor să fie și mai mare decât cel de acest an, iar pronosticurile în acest sens sunt favorabile. Irina Schrotter, reprezentant al Federației Patronatelor din Industriile Creative (FEPIC), organizatorul Romanian Creative Week, a menționat în mai multe rânduri că RCW este o platformă prietenoasă, în care toată lumea care vrea să dezvolte acțiuni culturale și creative este așteptată. Asta în condițiile în care FEPIC este hotărâtă să crească RCW în următorii cinci ani.

Aștept cu nerăbdare următoarele ediții Catedral și Romanian Creative Week și sunt curioasă ce expoziții, concerte și workshopuri ne vor mai pregăti organizatorii festivalului și artiștii minunați care nu încetează să surprindă. **SDC**

Lansarea Integralei N. Steinhardt la Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași

Mărti, 17 mai 2022, a avut loc lansarea Integralei N. Steinhardt.

Acesta cuprinde 22 de volume apărute în seria de autor editată de Polirom și Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia, în parteneriat cu Facultatea de Litere, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Lansarea s-a petrecut în Sala Senatului a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, fiind moderată de prof. univ. dr. Nicu Gavriluță, de la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice. „Integrala cuprinde 22 de volume, editate exemplar de colegii de la Polirom, cu colaborări din țară, a unor specialiști în domeniul teologic sau filologic”, a arătat acesta.

Printre cei ce au luat cuvântul s-a aflat și arhimandritul Macarie Motogna de la Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia. „Două sentimente mă cuprind astăzi, cel al onoarei și cel al bucuriei. Onoare pentru că sunt a doua oară aici, în această prestigioasă universitate din Iași, a doua oară tot pentru a-l invoca pe părintele Nicolae Steinhardt, Nicolae de la Rohia și opera lui, și sigur că acest lucru se datorează colaborării noastre cu Editura Polirom. Apoi, sentimentul de bucurie pentru că, iată, anul acesta se împlinesc 110 ani de la nașterea lui în această viață, și sunt 15 ani de colaborare dintre Mănăstirea Rohia și grupul de la Mănăstirea Rohia”, a arătat acesta.

Lista celor care au luat cuvântul a fost cuprinzătoare: conf.univ. dr. George Ardeleanu (Facultatea de Litere, Universitatea din București), pr.prof.univ.dr. Ștefan Iloaie (Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), conf.univ. dr. Emanuela Ilie (Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), Silviu Lupescu (director general al Editurii Polirom), arhim. Macarie Motogna (Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia), prof.univ.dr. Antonio Patraș (Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), conf.univ.dr. Florian Roațiș

(Facultatea de Litere, Centrul Universitar de Nord, Baia Mare), Emanuela Stoleriu (referent editorial al Editurii Polirom) și Adrian Șerban (director editorial al Editurii Polirom).

Prof.dr. Antonio Patraș a subliniat consistența acestui proiect editorial, îndeosebi pe piața de carte românească. „Puține ediții critice se ridică la valoarea acesteia. Iar faptul că o editură ca Polirom și-a asumat un asemenea proiect este un lucru de toată admirația filologilor, a celor care prețuim o astfel de muncă”, a declarat prof.dr. Antonio Patraș.

„Textele lui Nicolae Steinhardt sunt diverse și pleacă de la o experiență spirituală realmente exemplară este vorba înainte de toate de convertirea lui de la iudaism la creștinism, o experiență spirituală memorabilă, care printre altele ne învață că în viață, o valoare esențială, este valoare libertății”, a declarat prof. univ. dr. Nicu Gavriluță, moderatorul întâlnirii.

Silviu Lupescu, directorul Editurii Polirom, a arătat că momentul publicării integrale a manuscriselor și a corespondențelor rămase de la Nicolae Steinhardt seamănă cu un eveniment din anii 2000, când în editură la Polirom au ajuns aproape 100 de scrisori

inedite, scrise de Mihai Eminescu către Veronica Micle. „Pentru un editor înseamnă o șansă unică, un eveniment neașteptat și deosebit. Nu am crezut atunci că voi mai avea vreodată un asemenea noroc. Asemenea momente sunt foarte rare, nu credeam că voi avea prilejul să am o asemenea bucurie profesională, și totuși s-a întâmplat”, a declarat Silviu Lupescu. Acesta a mulțumit tuturor celor ce au contribuit la editarea, îngrijirea, corectura și pregătirea pentru tipar a volumelor, o activitate ce s-a întins pe parcursul a 15 ani.

MEDALIA CULTURALĂ NICOLAE STEINHARDT, ACORDATĂ EDITURII POLIROM

Preasfințitul Iustin Sigheteanul, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, a conferit Editurii Polirom Medalia Culturală „Nicolae Steinhardt”, în semn de înaltă apreciere și prețuire pentru excelenta colaborare dintre membrii editurii și cei ai colectivului redacțional al Mănăstirii „Sfânta Ana” de la Rohia, pentru editarea Integralei N. Steinhardt, care numără 22 de volume.

Medalia a fost decernată echipei editoriale Polirom, împreună

cu Ordinul Cultural „N. Steinhardt” pentru laici celor care au contribuit la realizarea seriei de autor, în Sala Senatului, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în încheierea prezentării unuia dintre cele mai prestigioase proiecte editoriale Polirom, încheiat de curând prin publicarea corespondenței Monahului Nicolae Delarohia, în două volume.

Seria operelor steinhardtene se deschide în 2008 cu volumele *Dăruind vei dobândi*, *În genul... tinerilor*, *Principiile clasice și noile tendințe ale dreptului constituțional*, *Jurnalul fericii* și *Articole burgheze*. Urmează *Primejdia mărturisirii*, *Convorbirile de la Rohia* (2009), *Între viață și cărți* (2010), *Escale în timp și spațiu* (2010), *Geo Bogza* (2011), *Eseu despre o concepție catolică asupra iudaismului* (2011), *Critica la persoana întâi* (2011), *Incertitudinile literare* (2012), *Monologul polifonic* (2012), *Prin alții spre sine* (2012), care este și ultimul volum antum al lui N. Steinhardt.

În 2012, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea monahului Nicolae, Polirom a editat o variantă inedită a *Jurnalului fericii* după manuscrisul aflat la Mănăstirea „Sfânta Ana”, Rohia: *Jurnalul fericii*. *Manuscrisul de*

la Rohia. Mai apar *Călătoria unui fiu risipitor* (2013), *Drumul către isihie* (2014), *Convorbiri cu Zaharia Sângeorzan și Nicolae Băciuș* (2015), *Varia*, volumul I (2019) și *Varia*, volumul II (2020).

Ultimele două volume din Integrala N. Steinhardt cuprind corespondența acestuia, *Corespondență*, volumul I (2021) și *Corespondență*, volumul II (2022) și „ne oferă căi de acces spre celelalte scrieri ale sale, deschid pentru cititor ușa atelierului de creație al autorului, sunt în legătură cu respectivele scrieri, mai ales cu *Jurnalul fericii* (ambele variante), pe care îl escortează, îl flanchează și nu de puține ori îl completează (logic, de vreme ce *Jurnalul...* se oprește în 1972).” (George Ardeleanu)

N. Steinhardt se naște la București pe 29 iulie 1912. Își face debutul publicistic foarte de timpuriu în revista Liceului „Spiru Haret”. Își ia bacalaureatul în 1929 și frecventează cenaclul „Sburătorul”, iar în 1932 își ia licența în Drept. În 1934 începe să colaboreze la „Revista burgheză” și publică sub pseudonimul Antisthius volumul parodic *În genul... tinerilor*. Își ia doctoratul în Drept în 1936. În 1935 și 1937 publică împreună cu Emanuel Neuman studiile *Essai sur une conception catholique du Judaïsme și Illusions et réalités juives*. Colaborează la „Libertatea” și la „Revista Fundațiilor Regale”. După război, publică pentru scurtă vreme în „Universul literar”, „Victoria”, „Tribuna poporului” și, din nou, „Revista Fundațiilor Regale”. Refuză să colaboreze cu noul regim. În 1960 este anchetat, apoi condamnat în „lotul Noica-Pillat” la 12 ani de muncă silnică. Trece prin închisorile Jilava (unde este botezat de părintele Mina Dobzeu), Gherla și Aiud. Eliberat în august 1964, va reveni după câțiva ani în lumea literară prin traduceri, medalioane, cronici etc. În 1972 termină prima versiune a capodoperei sale, *Jurnalul fericii*. Publică volume de eseuri și de critică foarte bine primite, deși unele sunt puternic cenzurate. Monah din 1980, rămâne activ pe terenul eseisticii și al criticii. Se stinge la 30 martie 1989. **SDC**

Enescu, *Simfonia a III-a*. La trei ani de la centenar

CĂTĂLIN SAVA
RUBATO

Muzica nu trebuie explicată, muzica trebuie ascultată. E un adevăr care pleacă de la premisa că oricât de complicată sau grea ar părea, muzica poate fi înțeleasă de oricine. Cu condiția să-i acorzi timp și atenție. Pe 25 mai 2019, după ce am spus câteva cuvinte despre *Simfonia a III-a în do major* cu prilejul lansării unei mape filatelice centenare la Muzeul Municipal din Iași, am primit cel mai frumos mesaj pe care îl poate primi pe mess un om care vorbește despre muzică: „Vă mulțumesc că m-ați făcut să ascult muzica asta înfricoșătoare și imposibilă“.

Simfonia a III-a în do major op. 21 chiar e înfricoșătoare! E o muzică despre Primul Război Mondial, pe care Enescu a scris-o între 1916 și 1918 la Iași și Dorohoi, în clipele de răgaz dintre orele în care aducea mângâiere răniților din spitalele și sanatoriile Moldovei cu vioara sa: „prezența maestrului Enescu la Iași, când Universitatea, Conservatorul, până și școlile primare erau transformate în spitale, a fost o mare mângâiere și un prilej de înălțare sufletească“, avea să noteze muzicologul Teodor T. Burada în 1919.

Și efectivul orchestral complet al acestei lucrări e unul înspăimântător, cu aproape 200 de muzicieni, cor și orchestră, pe scenă. În partitura stufoasă, Enescu a folosit pe lângă instrumentele obișnuite ale orchestrei mari, pianul, orga, celesta, xilofonul și o mașină de vânt, inclusiv corul pe patru voci are rolul de a încărca timbrul structura muzicală, pentru că nu cântă text, ci doar vocalize aerate. E o simfonie arborescentă, uriașă. Una cu adevărat imposibilă.

Simfonia „cu cor“, cum mai e cunoscută, are ca perioadă de creație anii 1916-1921. Schițele datate, păstrate în arhiva muzeului Enescu din capitală, ne arată că *Simfonia a III-a* era într-o fază avansată încă de la începutul lui 1916, nu la mult timp după intrarea României în Primul Război

Mondial. Enescu a scris primele două părți la Iași, în anul 1917, ultima parte fiind terminată la Dorohoi, în 1918, orașelul în care merge să-și viziteze tatăl după o serie de concerte în beneficiul Crucii Roșii, în urma cărora presa vremii estima că ar fi strâns 600.000 lei aur pentru răniți, orfani și văduvele de război.

Știm că în acel 1918 i-a cântat tatălui său bătrân și bolnav fragmente din *Simfonia a III-a* – avea obiceiul să-și cânte deseori compozițiile celor apropiați. Muzicologul Alexandru Cosmovici notează că tatăl, Costache Enescu, îi spune fiului „dacă muzica merge pe acest făgaș, apoi de la o vreme oamenii, ca s-o îndure, vor trebui să își mute urechile și să-și înlocuiască timpanele“. Enescu îi răspunde cu un calambur: „la timpane nu pot renunța, tată (cu aluzie la timpanele din orchestră), dar voi încerca să le folosesc cât mai puțin“ – marele compozitor iubea jocurile de cuvinte.

A mai cântat fragmente, tot la pian, și lui Eduard Caudella, profesorul ieșean care-i încurajase părinții să-l trimită la studii în străinătate, în special la Viena, dar și lui André Gedalge. O sursă franceză ne spune că Enescu i-a cântat integral partitura la pian profesorului său de contrapunct de la Conservatorul parizian, în 11 mai 1919, la etajul 5 al unei case vechi din Paris.

Există inexactități legate de data primei audiții a acestei lucrări enesciene. Sunt cercetători care afirmă că ar mai fi fost cântată, fragmentar, în 1918 la București sau la începutul anului viitor, în luna februarie sau aprilie – nu trebuie uitat nici amănuntul că România a trecut la calendarul gregorian chiar în aprilie 1919. Nimic oficial însă, există posibilitatea ca Enescu să fi cântat la pian aceste fragmente sau să fi repetat cu vreo orchestră câteva fragmente.

Ce e sigur, și împărtășesc această versiune conformă cu documentele oficiale: prima audiție absolută și integrală a avut loc în 1919, pe data de 25 mai 1919, sub

conducerea autorului, la Ateneul Român. Și știm acest lucru din presa vremii: în arhivă există chiar afișul original. Concertul cu premiera a avut loc în luna mai a anului 1919, după ce Enescu și-a petrecut începutul anului aici, la Iași – pe 13 februarie este numit cetățean de onoare al Iașului, orașul în care va dirija orchestra înființată de el în trei concerte. Pe 8 martie, Orchestra Simfonică „George Enescu“ din Iași, al cărei fondator este, va participa la un spectacol dedicat poetului Edmond Rostand la Teatrul Național și va cânta muzica de cameră cu Mircea Bârsan, cel care mai târziu devine dirijorul simfonicei ieșean.

Enescu pleacă la București la mijlocul lui martie, unde va cânta până în iulie muzică de cameră și 16 concerte simfonice. Al nouălea concert din acest ciclu este cel din 25 mai, în care își cânta premiera *Simfoniei a III-a* prefațată de *Concertul brandenburgic nr. 1 în sol major* de Bach, cu orchestra „mărită“, cum scrie pe afiș, și corul societății Carmen. Compozitorul și prietenul lui Enescu, Alfred Alessandrescu, care a interpretat partitura de orgă în concert, nota în jurnalul său, a doua zi, pe 26 mai: „Succes enorm. Maldăre de flori. Manifestări de simpatie nemaipomenite pentru Enescu“, iar ziarul „Steagul“ nota în cronica muzicală din 29 mai 1919 că a fost

„o adevărată sărbătoare muzicală. Maestrul poate fi mulțumit. Publicul țării sale, pe care de mult l-a cucerit cu vioara, pianul sau bagheta, l-a înțeles în fine, l-a aplaudat în mod spontan și sincer și ca compozitor“. Marcel Mihălovici, un alt discipol și prieten al lui Enescu, compozitor care a fugit mai târziu de regimul comunist la Paris, avea 21 de ani în acea dată de 25 mai 1919 și nu a uitat niciodată acea premieră. Într-un interviu din 1981, își amintea „emoția nespusă“ cu care a ascultat *Simfonia a III-a*, în acea seară de mai, „acea vrajă orchestrală“ care încă îl emoționa după atâția ani.

Premiera internațională a *Simfoniei a III-a* a avut loc doi ani mai târziu la Paris, pe 26 februarie 1921, la concertele Colonne, sub bagheta lui Gabriel Pierné. Pe partitură, data terminării lucrării în manuscris olograf enescian e 30 ianuarie 1921, deci Enescu a refăcut integral orchestrația lucrării. Acesta a fost Enescu, un etern nemulțumit, recunoscut pentru acribia meticuloasă și mai ales, pentru intransigență.

Arc peste timp. În 2013, Vladimir Jurowski dirija în premieră *Simfonia a III-a* interpretată de London Philharmonic Orchestra la Festivalul Enescu. Profund impresionat, fostul director artistic al festivalului decide s-o includă în programul internațional al orchestrei. În

7 februarie 2015, *Simfonia a III-a* de Enescu se auzea la Royal Festival Hall. A fost ovaționată și îndelung aplaudată și a rămas memorabilă clipa în care Vladimir Jurowski a ridicat partitura enesciană. Dirijorul afirma, în 2015, că „*Simfonia a III-a* este o capodoperă a lui Enescu. El a creat o operă care deschidea ușa viitorului muzicii secolului XX și acum, în timpul nostru, eu cred că muzica sa nu și-a pierdut actualitatea“.

Există câteva versiuni discografice importante ale acestei lucrări, nu puține comparativ cu alte opusuri enesciene, și ele destul de diferite: de la „clasicele“ românești ale lui Cristian Măndea și Horia Andreescu, realizate cu mult lirism și un efectiv orchestral scăzut, la sensul limpid al interpretării unui Hannu Lintu cu Tampere Philharmonic, la foarte lenta versiune a lui Ghenadi Rojdestvenski cu BBC Philharmonic, până la lectura monumental-eroică a lui Valeri Gherghiev cu orchestra simfonică moscovită de la Mariinski.

Pentru mine, cele mai frumoase interpretări rămân înregistrarea National de Lyon cu Lawrence Foster din 1992 și cea live, din 2015, cu Vasili Petrenko în fruntea Orchestrei Simfonice din Liverpool. Vă doresc audiție plăcută! **SDC**

George Enescu și militarii sanitarilor de la un spital din Moldova în anul 1918

George C. Dumitru – Fericire

„Suplimentul de cultură“ vă prezintă în avanpremieră un fragment din volumul de povestiri *Fericire*, George C. Dumitru, care va apărea în curând în colecția „Ego. Proză“ a Editurii Polirom.

– FRAGMENT DIN POVESTIREA CARITATE –

Dora stătea la ieșirea din metrou cu nasul în telefon. Îi scrisese pe WhatsApp când ajunsese și ieșise la lumină, dar ea nu îi putuse răspunde, conducea. Și nu vrea să text&drive, e periculos. Îl vede pe Sorin cum o face și stă numai cu gura pe el, o sperie gândul că, neatenț, va face un accident. Când

AUTORUL

George C. Dumitru (n. 1978) este prozator, absolvent de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, ASE București, fondator al companiei de tehnologie Direct-Vision. A debutat editorial, după mai multe apariții în publicații și antologii (*Respiro*, 2003; *Orașul*, 2016), cu volumul de proză scurtă *Poveste cu o fată* (2010). Au urmat *Mișcarea de rezistență* (roman, 2013), *Sub mâinile mele* (povestiri, 2014), *Tenebre* (povestiri, 2017), *...și toate zilele de azi* (roman, 2021). Povestirea sa „Opulență“ a fost tradusă în italiană și inclusă în antologia *Pensi che ci saremmo potuti conoscere in un bar?*, apărută la Caravan Edizioni în 2010.

CARTEA

Povestirile ce compun volumul lui George C. Dumitru îi dau imediat cititorului senzația unei imersări în lumea românească actuală. O lume de oameni prizonieri ai grijilor de zi cu zi: câștigarea existenței, dificultățile din cuplu, copiii care cresc și problemele lor cu școala, cu telefoanele mobile, jocurile pe calculator

ești singur la volan, faci ce vrei, i-a zis, dar când suntem și noi cu tine trebuie să lași telefonul în pace. Că e la semafor, că merge cu doi la oră, că unul și cu unul fac trei. Nu, lasă. Fără mesaje în timp ce conduci, ce naiba! Să murim ca proștii că nu ne putem abține? Prea vrea toată lumea răspunsuri imediate la mesaje, dar ce, s-a terminat cu răbdarea omenirii? Ce, moare cineva dacă nu i se răspunde pe loc? Că le dă cu *seen*, auzi. Așa i-a zis Dora odată și Cristina altă dată. Nici n-a știut ce e aia. Că cică a citit mesajul și l-a ignorat și acolo în aplicație se vede două linii albastre. Căcat. Pot fi și o sută de linii albastre, ea e la volan și nu există răspuns imediat. Lumea a luat-o razna complet. Dar ea nu va merge cu valul ăsta aiuritor, ea va sta pironită, cu gleznela înfipte în nisip, privind în zare. Le va observa căderea, distrugerea accelerată.

Dora avea două sacoșe mari de rafie pline cu haine. I-a deschis portbagajul, a apăsat pe butonul din stânga jos și mașina s-a deschis singură. Nici n-a trebuit să coboare. Sorin îi arătase asta, imediat după ce-i vânturase cheile sub nas: se lăuda cu facilitățile pe care dăduse miile de euro de pomană. Să poată Dora acum să-și îndese pungile fără ca ea să coboare. Într-un fel mai bine, se puseseră pe avarii și încurca traficul. Dacă ar mai fi și deschis ușa să i-o spulbere vreunul, cum ar fi fost. Mai erau și niște personaje-șoferi care se considerau îndreptățiți să claxoneze când treceau pe lângă ea. E plină lumea de frustrați.

– Nu mai veneai, a zis Dora în loc de salut, după ce și-a înfipt fundul în scaunul din dreapta.

– M-ai pus să traversez tot

centrul, acum asta e.

– Bună, Cristina, a zis Dora întorcându-se, ce faci? Te-a cărat maică-ta după ea, așa?

– Mda.

Dora a răs, dându-se atotștiutoare și înțelegătoare. Era strategia ei de a se face plăcută printre adolescenți. Degeaba, adolescenții nu plac pe nimeni din lumea adulților. Îi consideră inamici. Gardieni. Nu îți placii gardienii când lupți pentru libertate.

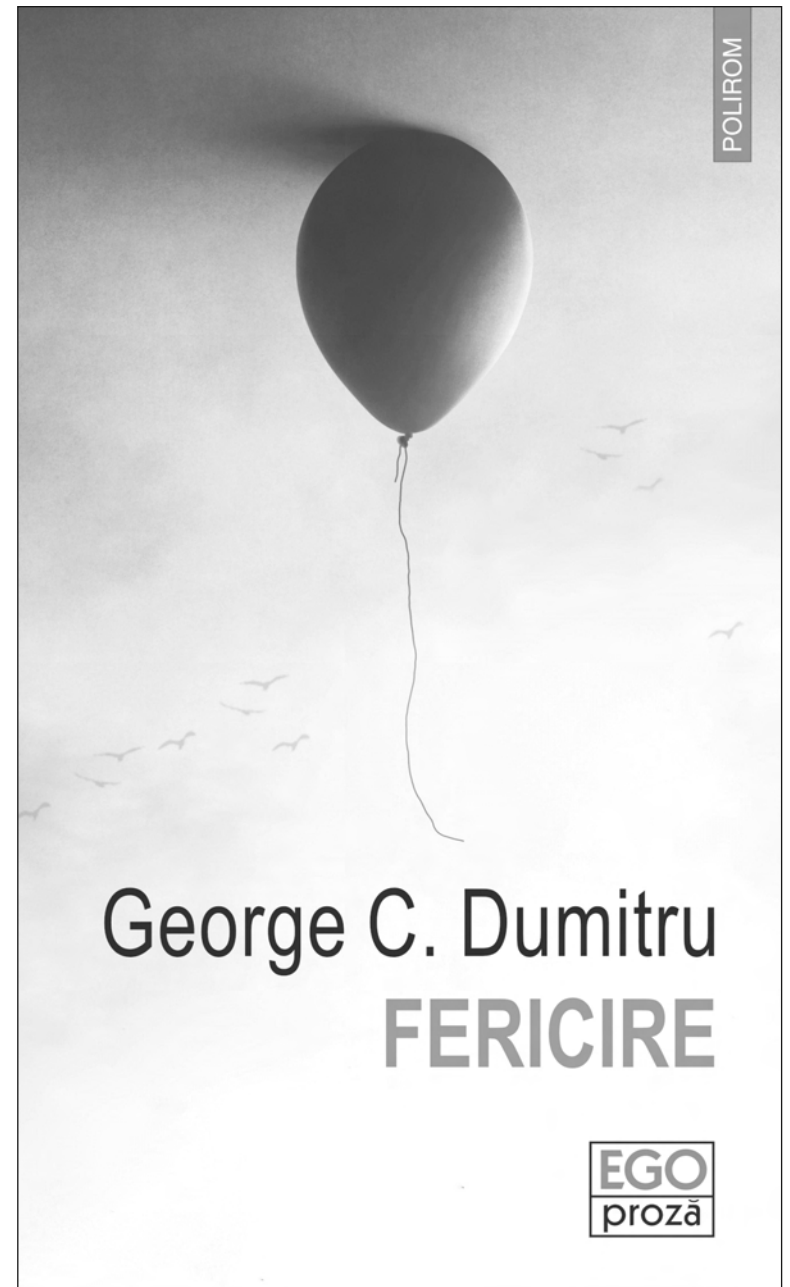
– Ieșim pe autostradă și apoi pe centură și apoi ținem drumul spre cartierul ăla nou, dar nu intrăm în el, chiar când să ajungem la barieră, facem dreapta.

– Bine, îmi zici când ajungem acolo, acum să văd cum naiba întorc fără să mă lovească vreun prost. Sau eu pe el.

Dora a vorbit tot drumul. Îi era cumva milă de ea: părinții separați aproape din totdeauna, ea și soră-sa rămase cu mama într-o familie cu lipsuri, sor-sa acum nemăritată și fără job, cu un copil din flori (bang-bang cu un terchea-berchea care a dispărut imediat după), ea singură lângă Cișmigiu, lucrând pe bani puțini la un ONG.

Din care să le mai dea și alor ei, era singura cu un venit stabil. Alor ei și de ceva vreme lui taică-su, așa i-a zis pe drum acum: taică-su apărut brusc în viața ei, cu ochi apoși și cearcăne cât pumnul. Bea mult și dormea puțin, izolat într-o casă de la țară care cădea pe el. Venise în București să cerșească ceva atenție și bani de la fetele lui. Nu găsisse înțelegere decât la fraiera de Dora, care, bună la suflet, nu îi dăduse flit. Așa e Dora, generoasă. Asta e chestia cu ea, ce să zică. Deși i-a zis, strângând volanul cu ambele mâini:

– Taică-tu nu poate să apară

acum ca și când nimic nu s-a întâmplat și să aibă pretenția să ai tu grijă de el.

– Dacă nu eu, atunci cine? i-a întors-o Dora, că maică-mea nu vrea să audă și sor-mea e și cu copilul, și fără muncă și ce să facă ea? E tata, nu pot să-l las să moară.

– Îi dai bani să-i bea. Știi, nu? Dora a ridicat din umeri și a privit oarecum în gol, dovadă că știa. Știa, dar n-o lăsa sufletul ei generos să îl refuze.

Și-a aruncat privirea în oglindă, spre Cristina. O privire cu subînțeles, sperând că fie-sa ascultă și înțelege cât este de privilegiată,

comparativ. Nu asculta. Avea căștile în urechi și ochii în telefon. Vedea ceva. Vedea, nici măcar nu citea. Imagini derulate cu viteză care să-i facă creierul ferfeniță. Măcar dacă ar fi citit, și tot era ceva. Un articol, și tot era ceva. Un status update, acolo. Dar pozele alea derulate sus-jos sau stângadreapta, ce erau alea?

A oftat, cuprinsă de dezamăgire. Ratase și rata în continuare. Pierduse lupta, de mult. Acum măcar să negocieze o pace acceptabilă, măcar atât. Și Sorin parcă îi face în ciudă, de zici că lucrează împotriva ei: o încurajează pe Cristina în orice rahat din ăsta. Vrea să-i intre în grații, ea așa crede. Altfel nu își explică. Ori asta, ori și Sorin e dependent de internet. Și ea se simte izolată. Îi vede cum vorbesc prin aplicații, deși sunt în aceeași cameră, cum își dau tot felul de linkuri unul altuia și râd împreună, dar separat, ușor defazați. Bine, pe de o parte parcă îi place ideea asta, că ei doi comunică, că au găsit ceva al lor. **SDC**

Un altul, atras de perspectiva de a urca în ierarhia firmei, se îmbată cu comice visuri de mărire care nu așteaptă decât următoarea ședință pentru a se spulbera la contactul cu realitatea. O femeie care a renunțat la carieră pentru a se consacra familiei – de fapt, slujirii unui soț de care e dominată – se străduiește să se convingă singură printr-un adevărat program de viață că a găsit calea spre fericire... **SDC**

și rețelele de socializare ce-i acaparează. Priviți de autor cu o ironie în care pare să se strecoare uneori și o undă de duioșie, protagoniștii acestor povestiri – personaje adesea cenușii, banale – sunt sistematic învinși în încercările lor de a depăși constrângerile cotidianului și de a se împlini. Un angajat al unei corporații plănuiește în amănunt seducerea unei colege, dar un incident face ca operațiunea să se sfârșească, umilitor, înainte de a începe.

Apariție-eveniment la Polirom: Dan Lungu, *Sunt o babă comunistă!* 15 ani de la apariție * Ediție aniversară

La 15 ani de la apariția romanului, povestea „babei comuniste” Emilia Apostoae este una dintre cele mai de succes ale literaturii române, cu cinci ediții publicate în România, la Editura Polirom, și traduceri în Franța, Ungaria, Austria, Polonia, Spania, Italia (două ediții), Bulgaria, Turcia (două ediții), Croația, Norvegia, SUA și Ucraina.

La toate acestea se adaugă și o ecranizare, în regia lui Stere Gulea, cu Luminița Gheorghiu în rolul principal, și o serie de spec-

tacole de teatru sau balet în țară și în străinătate, adaptate după cartea lui Dan Lungu.

La fel de actuală și azi, cu același umor debordant care i-a cucerit pe cititorii români și străini, ediția aniversară este îmbogățită cu o addenda ce reconstruiește prin texte și imagini parcursul excepțional, din 2007 până azi, al romanului-fenomen *Sunt o babă comunistă!*

Sunt o babă comunistă! 15 ani de la apariție * ediție aniversară de Dan Lungu a apărut la editura Polirom, cu o prefață de Bogdan Crețu.

Ediția aniversară a romanului conține imagini din film, fotografii din spectacole, copertele edițiilor străine, precum și o serie de texte care vorbesc despre parcursul excepțional al cărții, texte semnate de regizori, actori, traducători, scriitori, critici literari, manageri culturali etc. Enumerăm doar câțiva dintre autorii acestor texte: Stere Gulea, Luminița Gheorghiu, Pușa Darie, Steinar Lone, Carmen Bendovswki, Laure Hinckel, Gabriella Koszta, Csoma Judit, Jan Cornelius, Monica Joița, Anca

Sigartău, Antonella Cornici, Ștefan Agopian, Marius Chivu, Bianca Burța-Cernat, Cristian Teodorescu, Sanda Cordoș, Cosmin Ciotloș etc.

„Satirist savuros, Dan Lungu nu încetează să exploreze nevrozele țării sale. Reprezentând noua generație românească de scriitori, autorul ne-a cucerit deja cu romanul *Raiul găinilor*. Dulce-amăru și adesea extrem de amuzant, romanul *Sunt o babă comunistă!* ilustrează transformările societății românești.” („Livres Hebdo”) SDC

LANSARE LA SIGHET, CLUJ ȘI ORADEA

Suferința nu se dă la frați. Mărturia Lucreției Jurj despre rezistența anticomunistă din Munții Apuseni (1948-1958), de Cornel Jurju și Cosmin Budeancă

În perioada 2-10 iunie 2022, volumul *Suferința nu se dă la frați. Mărturia Lucreției Jurj despre rezistența anticomunistă din Munții Apuseni (1948-1958)* de Cornel Jurju și Cosmin Budeancă va fi lansat la Sighet, Cluj și Oradea. Cartea a apărut de curând la Editura Polirom (ediția a II-a, revăzută și adăugită), cu sprijinul Clubului Monarhiștilor Clujeni și al Fundației Culturale Memoria și conține prefață de Doru Radosav și postfață de Ruxandra Cesereanu.

Mai jos, programul detaliat al evenimentelor:

Sighetu Marmatei

Joi, 2 iunie, ora 11.00

Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței
(Str. Corneliu Coposu, nr. 4, Sighet)

Vor lua cuvântul: Ana Blandiana, Cornel Jurju, Liviu Țirău

Lansarea de carte se înscrie în seria evenimentelor organizate de Ziua Memoriei – Ziua porților deschise.

Organizatori: Editura Polirom, Fundația Academia Civică, Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, Clubul Monarhiștilor Clujeni, Fundația Culturală Memoria Cluj-Napoca

Joi, 9 iunie, ora 17.00

Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Sala „Ioan Mușlea”

(Str. Clinicilor, nr. 2, Cluj-Napoca)

Vor lua cuvântul: Doru Radosav, Ruxandra Cesereanu, Valentin Orga, Cornel Jurju, Cosmin Budeancă

Organizatori: Editura Polirom, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Clubul Monarhiștilor Clujeni, Fundația Culturală Memoria, Institutul de Istorie Orală

Oradea

Vineri, 10 iunie, ora 12.00

Cetatea Oradea (Corp E, et. 1)
Vor lua cuvântul: PS Virgil Bercea, Gabriel Moisa, Cristina Pușcaș, Cornel Popa, Cornel Jurju,

Cosmin Budeancă

Organizatori: Editura Polirom, Muzeul Țării Crișurilor – Complex Muzeal, Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și Regiune, Clubul Monarhiștilor Clujeni, Fundația Culturală Memoria

Despre carte

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

**Prefață de Doru Radosav
Postfață de Ruxandra Cesereanu**

Volum apărut cu sprijinul Clubului Monarhiștilor Clujeni și al Fundației Culturale Memoria.

„Dorința mea, după Revoluție, o fost să fac cunoscut cine am fost noi, cei din Grupul «Șușman». N-am vrut să vorbesc atâta pentru mine, mai mult m-am simțit obligată să fac în așa fel încât să știe lumea de Șușmani, de cei care o pierit. N-am vrut să rămână fără să știe cine o fost, de ce o fost fugiți

și ce-o făcut. Suntem datori să ne amintim de ei că, Doamne, mult o suferit. O fost vremuri grele să fii tăt timpu' hăituit de Securitate și să umbli cu ranița în spate după alimente, prin frig și prin ploaie... Cât de tristă era viața aia, de om hăituit, fără să fi făcut nimic, numa' că nu ai gândit ca ei. Că dacă ai fi făcut ceva, ai fi zâs: *No, am făcut o faptă pentru care îmi merit soarta*. Te-ai fi simțit vinovat. Am greșit, am făcut, acum suport consecințele, da' așa... Pentru ce? Că n-ai gândit ca ei? Că am vrut să fim liberi? Să ne exprimăm liber? Merită multe povestite. Multe nu ți le mai aduci aminte, cum o fost ele atunci, cât erau de tragice. N-o fost simplu, da' mi-o făcut plăcere să povestesc, pentru că românii de azi și de mâine trebuie să știe prin ce am trecut noi. Am făcut un efort, da' cred că merită, pentru că trebuie să rămână ceva după noi, iar vorbele-s vorbe și scrisu-i scris.” (Lucreția Jurj)

„Lucreția Jurj înțelege cât de importantă este neuitarea, memoria, în istoria recentă a României; de aceea, mărturia ei se dorește a fi simplă, fără zorzoane, fără o stilistică anume, fără tropi, în linia adevărului franc. Dar la fel de limpede Lucreția Jurj înțelege cât de necesară este rostirea durerii, relatarea suferințelor (fie și într-un mod discret).” (Ruxandra Cesereanu)

Serie neagră: Andy Fletcher, Ray Liotta, Alan White

Artiștii unei generații dispar, rând pe rând. După Vangelis, săptămâna trecută, ne-au părăsit, unul după altul, alți trei artiști populari din muzică și film.

■ **Andrew Fletcher.** La numai 60 de ani, unul dintre membrii fondatori ai grupului Depeche Mode a încetat din viață, spre surprinderea și durerea a zeci de milioane de fani. Fletcher s-a născut în 1961, în Nottingham, și s-a mutat

în Basildon, unde a înființat grupul Composition Of Sound, la sfârșitul anilor '70, alături de Martin Gore și Vince Clarke. După recrutarea vocalistului Dave Gahan, ei și-au schimbat numele în Depeche Mode și au devenit una dintre cele mai populare formații pop ale planetei. Andrew Fletcher a cântat pe toate albumele de studio ale formației și, deși nu a fost principalul compozitor din Depeche Mode, a ajuns să fie privit de către fani drept managerul din trupă, cel care avea cea mai mare grijă de partea de business. Într-un interviu din 2013, Fletcher spunea „eu sunt tipul înalt din fundal, cel fără de care corporația internațională

Depeche Mode n-ar putea funcționa”. Cu ani înainte, în documentarul *101* din 1989, Fletcher explica împărțirea rolurilor în Depeche Mode: „Martin este compozitorul, Alan este un bun muzician, Dave e vocalistul, iar eu mă învârt pe acolo”.

■ **Ray Liotta,** care a încetat din viață la numai 67 de ani, își datorează marea popularitate rolului care l-a lansat cu adevărat, cel din *Goodfellas*, filmul din 1990 al lui Martin Scorsese, unde Liotta ținea piept pe afiș veteranilor Robert de Niro și Joe Pesci. Scorsese îl remarcase mai devreme, în filmul *Something Wild* (1986) al lui Jonathan Demme. Deși începuse să fie cunoscut de public grație rolului din *Field of Dreams* (1989), abia *Goodfellas* avea să îl plaseze pe firmamentul hollywoodian. Pe de altă parte, filmul lui Scorsese avea să îl predisună pe Liotta spre roluri de mafiot sau polițist corupt și nu este de mirare că rolul lui Tony Soprano i-a fost oferit prima dată lui, înainte de a ajunge la James Gandolfini. „De fapt”, spunea actorul, „am jucat și tipi de treabă, dar spectatorii par să rețină doar rolurile mele violente. Înțeleg, cinematograful este un soi de catharsis, adorăm violența în filme”. Liotta a dispărut prematur, într-un moment în care cariera lui cunoștea o resurgență. În ultima perioadă a putut fi văzut în *Marriage Story* de Noah Baumbach, *No Sudden Move* de Steven Soderbergh, și, mai ales, în *The Many Saints of Newark* de David Chase, unde, scrie revista „Premiere”, „juca un soi de spectru mafiot, amator de jazz și care credea în reîncarnare și despre care am putea spune că este un frumos epitaf pentru cariera sa”.

■ **Alan White.** În lumea rockului progresiv, Alan White, care a încetat din viață la vârsta de 72 de ani, a fost o adevărată legendă. Deși a cântat cu multe nume mari din istoria rock, precum Ginger Baker's Airforce sau John Lennon (el este bateristul de pe *Imagine*) sau George Harrison, White este

cunoscut mai ales pentru asocierea sa cu formația Yes, căreia i s-a

alăturat în 1972 și alături de care a rămas până la final. **SDC**

LUCIAN AMARII (JUP)

SUPLIMENTUL LUI JUP

BĂSESCU A LOVIT O MASINĂ
PARCATĂ ȘI-A LĂSAT UN BILET
PENTRU A SE SCUZA

BĂ, TI-AM POCNIT OGLINDA,
DA' SIGUR NU TE UITAI ÎN EA
LA CÂT DE URÂT ȘTII CĂ EȘTI!
HĂ, HĂ, HĂ! SCUZE...

PE SCURT

ÎNTOARCEREA LA PARIS

Marea soprană rusă Anna Netrebko a fost ovaționată la Paris, miercuri seara, la finalul unui concert ce a marcat întoarcerea ei pe scenele franceze. Asta după ce, cu doar câteva luni înainte, Anna Netrebko a fost pusă la index fiindcă îl sprijină pe Vladimir Putin și a fost suspendată de la Metropolitan Opera din New York. O condamnare a războiului din Ucraina mai târziu, și Annei Netrebko, iată, i s-au iertat parte din păcate în Occident (între timp, a devenit persona non grata acasă, în Rusia).

CONTRA BOICOTULUI

Cineastul ucrainean Serghei Loznița, venit să-și prezinte la Cannes ultima peliculă, *The Natural History of Destruction*, se opune boicotării artiștilor ruși din cauza naționalității acestora. „Este grotesc să decizi cine sunt cei «buni» și cine sunt cei «răi», spune regizorul într-un interviu acordat AFP. „Sunt ferm convins că oamenii trebuie judecați pe baza declarațiilor lor, a acțiunilor lor individuale, nu în funcție de pașaport. Fiecare caz trebuie judecat individual, pe baza propriilor merite“. Loznița este unul dintre obișnuiții festivalului de la Cannes, unde a prezentat filme precum *Maïdan* (2014), sau *Donbass* (2018). În martie, însă, el a fost eliminat din Academia cinematografică din Ucraina după ce a refuzat să îi pună pe toți artiștii ruși „în același coș“. De

asemenea, i se reproșează că a acceptat finanțări din partea oligarhului rus Roman Abramovici.

SOLIDARITATEA
CARICATURISTILOR

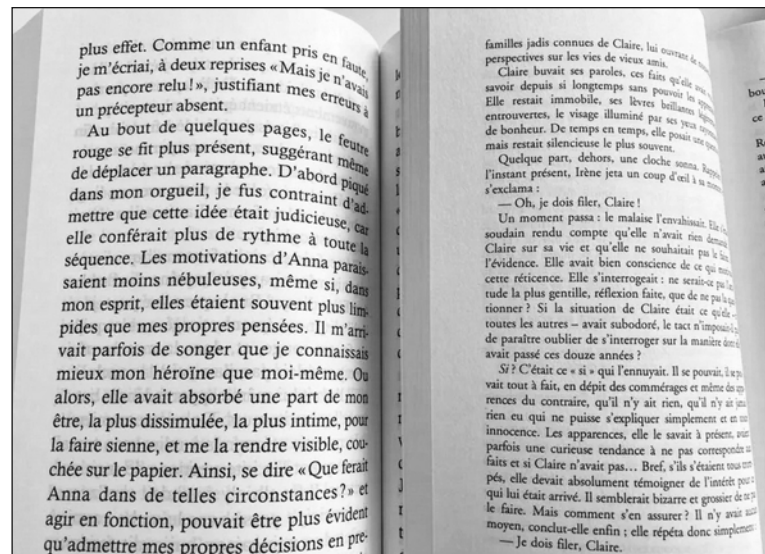
Jurnalul satiric „Charlie Hebdo“ și-a deschis, miercuri, paginile pentru 40 de desenatori ucraineni care „continuă să-și facă treaba“ în ciuda invaziei rusești, publicând desenele acestora „din solidaritate“. „Este un mod de a răspunde rachetelor cu rasete“, explică „Charlie“, apreciind că aceste caricaturi „neiertătoare cu rușii stau mărturie pentru un umor care nu vrea să predea armele în fața arbitrarului și a terorii“. Fondurile rezultate din vânzarea la licitație a 20 de astfel de desene vor fi donate forțelor armate ucrainene.

VERSIUNEA IGNIFUGĂ

Scriitoarea Margaret Atwood a scos la licitație un exemplar ignifug al cărții *Povestea servitoarei*, în sprijinul luptei contra cenzurii în Statele Unite. Până acum, cartea a făcut obiectul a cinci oferte, cea mai ridicată fiind de 45.000 de dolari. Câștigurile vor fi vărsate în conturile organizației PEN America.

IRONIE CRIMINALĂ

Scriitoarea americană Nancy Crampton Brophy, specializată în titluri sentimentale autopublicate, a fost condamnată de un tribunal din Oregon pentru uciderea soțului. Cum realitatea depășește deseori ficțiunea, Nancy Brophy a publicat pe blogul personal, în 2011, un eseu intitulat „Cum să îți

ucizi soțul“, în care afirmă „În ce privește crima, trebuie știut că fiecare dintre noi este capabil de așa ceva, dacă este suficient de motivat“.

CĂRȚILE „VIZIBILE“

Multe edituri franceze încep să se specializeze în cărți scoase în ediții tipărite cu un corp de literă dublu ca mărime (foto sus) decât cel normal, cărți care se dovedesc foarte confortabile pentru cititorii seniori, pentru cei cu probleme de vedere sau suferind de dislexie. Acest format devine tot mai prizat de cititori, inclusiv de către cei fără probleme, dar care vor un anume confort al lecturii. Aceste ediții nu se bazează doar pe mărimea corpului de literă. De asemenea, față de edițiile standard, ele sunt tipărite pe o hârtie mai groasă, albă. Din cauza mărimii

corpului de literă, lungimea unui rând este de maximum 11 centimetri și, astfel, ochiul obosește mult mai greu, spațiul dintre rânduri este ceva mai mare. Problema acestor cărți stă în altă parte, cel puțin deocamdată: aceste ediții costă un pic mai mult decât cele standard. Prețul se datorează atât caracteristicilor tipografice aparte, cât și faptului că, cel puțin deocamdată, tirajele pentru astfel de volume sunt mici, uneori între 500 și 1.000 de exemplare. „E o piață de nișă, e adevărat, dar ne scoatem cheltuielile“, explică un reprezentant al Éditions de la Loupe. Piața ar putea crește fiindcă, spune specialiștii, marile public încă nu a aflat de existența acestor ediții. **SDC**

Pagini realizate de
DRAGOȘ COJOCARU

Suplimentul
DE CULTURĂ

Marcă înregistrată – Editura Polirom și
„Ziarul de Iași“. Proiect realizat de Editura Polirom în
colaborare cu „Ziarul de Iași“. Se distribuie gratuit
împreună cu „Ziarul de Iași“.

Adresă: Iași, B-dul Carol I, nr. 4, etaj 4,
CP 266, tel. 0232/214.100, 0232/214111,
fax 0232/214111

Muzică: Dumitru Ungureanu,
Cătălin Sava

Teatru: Oltița Cîntec

Caricatură: Lucian Amarii (Jup)

Grafică: Ion Barbu

Actualitate: Nona Rapotan,
Constantin Piștea

Publicitate: tel. 0232/252294

Distribuție: Mihai Sirbu
tel. 0232/271335.

Abonamente: tel. 0232/214100

Tarife de abonament: 45 lei pentru 3 luni;
91 lei pentru 6 luni; 182 lei pentru 12 luni.
Prețurile includ și tarifele poștale.

Redactor-șef: George Onofrei

Redactor-șef adjunct: Radu Cucuteanu

DTP: Adina Arnăuțu

Rubrici permanente: Bobi (Fără Zahăr),
Dragoș Cojocaru, Andrei Crăciun, Florin
Ghețau, Cătălin Pavel, Radu Pavel Gheo

Carte: Mihaela Pascu-Oglindă,
Marius Mihet, Cristian Teodorescu,
Alina Purcaru, Cătălin Constantinescu,
Ioan-Alexandru Tofan, Dana Pirvan

Obi-Wan vs. Stranger Things: bătălia pentru galaxia streaming

Vineri, 27 mai, o zi pentru o bătălie istorică între rivalii Disney+ și Netflix pentru coroana regatului mondial al streamingului. Campionii pentru cele două case regale: două seriale science fiction – *Stranger Things 4*, de partea Netflix, *Obi-Wan Kenobi* pentru Disney+.

„Lansând în aceeași zi aceste seriale foarte așteptate, Netflix și Disney+ au pus la cale unul dintre cele mai mari dueluri pe piața de streaming de până acum”, spune Nick Backer, expert în TV și streaming. „Competiția pentru abonați s-a intensificat pe fondul creșterii prețurilor, cu mulți clienți care încearcă să economisească bani pentru cheltuielile curente. E normal ca, în acest context economic, serviciile de streaming să resimtă o anumită nervozitate.”

Prin urmare, doi dintre cei mai mari concurenți scot cele mai puternice arme în această luptă. Cu *Obi-Wan Kenobi*, Disney+ revine la unul dintre cele mai populare personaje din saga *Star Wars*. Nu se poate spune că brandul creat de George Lucas chiar a prosperat conform planului, odată ce a fost preluat de Disney. *Obi-Wan Kenobi* vine acum cu speranța că, pe streaming, va recâștiga spectatorii pe care, după succesul seriei *The Mandalorian*, Disney+ i-a cam pierdut odată cu serialul

nereușit *The Book of Boba Fett*.

De cealaltă parte, *Stranger Things* a fost și rămâne marele succes al celor de la Netflix. Sezonul precedent, al treilea, lansat în iulie 2019, a fost vizionat de jumătate de miliard de spectatori în numai 28 de zile de la lansare. În plus, este un serial extrem de popular în rândurile publicului tânăr, deci foarte discutat pe rețelele de socializare.

Ambele firme au o nevoie disperată de un succes. Netflix, se știe, a încasat în lunile trecute o lovitură devastatoare atunci când prognozele de creștere a numărului de clienți s-au dovedit a fi negative.

Paguba financiară înregistrată pe bursă de Netflix este uriașă, un eventual succes cu noul *Stranger Things* urmând să fie mai important decât o gură de oxigen. Pe de altă parte, nici Disney nu se simte mai bine, după dezastrul cauzat de intrarea în bătălia politică cu guvernatorul de Florida pentru drepturile LGBTQ. Într-un context mai larg, cel al cursei pentru supremația streamingului, Disney ajunge din urmă Netflix, cu 205 milioane de abonați plătitori, contra 221 de milioane. De asemenea, firmele de profil arată că aplicația Disney+ înregistrează și ea creșteri ca număr de utilizatori,

în vreme ce dinamica utilizării aplicației Netflix este foarte redusă. Bătălia are de ce să fie înverșunată, fiindcă, în ciuda temerilor economice actuale, analizele făcute de firme specializate arată că streamingul va avea parte, cel puțin pe hârtie, de zile frumoase în față, în următorii cinci ani.

În ce privește înfruntarea actuală, „*Stranger Things* pare un pariu mai sigur decât *Obi-Wan Kenobi*”, crede Nick Baker. „Acesta din urmă se va baza doar pe apetitul publicului amator de *Star Wars*. Din acest punct de vedere, serialul *The Mandalorian* a fost un mare succes, dar filme precum *Solo* sau seria cu *Bobba Fett* sugerează că «Forța» nu e totdeauna puternică în ce privește aceste produse derivate”. În același timp, înainte de lansarea celor două seriale, firme de specialitate au arătat că decizia Disney de a lansa *Obi-Wan Kenobi* în aceeași zi cu *Stranger Things* nu e fericită, fiindcă publicul este mai interesat de serialul Netflix.

De asemenea, deși nu recunoaște asta oficial, Disney așteaptă cu nervozitate rezultatul înfruntării, fiindcă ea poate arăta viitorul întregului univers *Star Wars* pe micile și marile ecrane. Dacă nici serialul *Kenobi*, cu tot cu mediatizata

întoarcere a lui Darth Vader, nu va reuși să genereze suficient interes din partea publicului (un prag ar fi cel de 1,4 miliarde de minute vizionate într-o săptămână), asta ar putea fi cea mai proastă veste pentru tot viitorul universului *Star Wars* la Disney. De asemenea, spun unii specialiști, un dezinteres pentru *Obi-Wan Kenobi* ar putea indica și faptul că studiourile Disney au reușit cu adevărat să enerveze marele public atunci când au ales să se implice într-o bătălie politică și, mai ales, când au fost dovedite public planurile lor de a îndoctrina copiii conform ideologiei LGBTQ.

De cealaltă parte, *Stranger Things 4* se pregătește de un succes asigurat. Sezonul va fi lansat în două tranșe, primele șapte episoade pe 27 mai, iar ultimele două, de durată a două lung-metraje, peste cinci săptămâni. Cronicile celor care au văzut deja seria sunt entuziaste. În plus, indiferent de rezultatul confruntării cu Disney, acesta nu va fi ultimul sezon.

„Știm când va fi sfârșitul, pauza impusă de pandemie ne-a dat timp să privim lucrurile în perspectivă și să vedem ce este cel mai bun lucru pentru acest serial”, a declarat Ross Duffer, unul dintre creatorii *Stranger Things*. **SDC**

Mesaj motivațional

Dimineața, la cafea, trebuie să îți aliniezi mintea cu realitățile noii zile. În urechea dreaptă sunt informat de către televizor, în cea stângă soția îmi face recomandări legate de activitățile administrative pe care le-am ignorat în ultima vreme, iar ochii se scaldă în ecranul telefonului, pigulind știri scrise de agențiile de profil și gânduri împărtășite de prietenii de pe Facebook.

Da, draga mea, nu am uitat că trebuie spălate butoaiele de murături, dar Neti tocmai a spus că nu e o zi adecvată pentru capricornii care se gândesc să facă activități fizice, iar doamna învățătoare a trimis părinților un mesaj emoționant. Atât de emoționant, încât mi-am decuplat urechile de la centrul de primire și filtrare a informațiilor externe. Învățătoarea, al cărui nume nu-l voi scrie din motive de legislație GDPR, a explicat, pe platforma de socializare, de ce nu are rost să te simți, ca părinte, stresat în perioada examenelor de evaluare națională.

A îndemnat părinții să nu uite că printre elevii absolvenți ai clasei a patra care vor da capacitatea există un artist care nu are nevoie să înțeleagă matematica. Există un antreprenor căruia nu-i pasă de istorie sau de limba engleză. Există un muzician ale cărui note la știință nu vor conta în viitor. Există un sportiv ale cărui abilități fizice sunt mult mai importante decât geografia. A continuat îndemnându-i pe părinți ca, în cazul în care fiicele sau fiii nu obțin rezultate de top, să nu le distrugă încrederea în sine sau demnitatea, ci să le spună că sunt iubiți

necondiționat, aceasta este doar o evaluare, iar ei sunt făcuți pentru lucruri mult mai mari în viață.

Nu vreau să îmi dau cu părerea despre artiști care în clasa a patra nu înțeleg matematica, despre antreprenorul căruia la unșpe ani nu-i pasă de limba engleză sau despre celelalte exemple, ele au fost înșiruite ca să coloreze ideea că integritatea emoțională a copilului este mult mai importantă decât informația stocată pe băncile școlii primare. Mi-a atras însă atenția un paragraf din partea de final a scrisorii deschise, care spune fix așa: *vă rog, faceți asta și când o veți face, priviți-vă copiii cucerind lumea, o evaluare sau un rezultat mic nu le va curma visele și nici talentele.*

BOBI

VOI N-AȚI ÎNTREBAT, FĂRĂ ZAHĂR VĂ RĂSPUNDE

Bun, a greșit pluralul articulat al cuvântului copil și a scris vise în loc de visuri. Eu, cu cafeaua aburindă și urechile decuplate, am observat asta. Dar nu vreau să judec, fiindcă nici redacția nu mă judecă atunci când trimit texte care conțin greșeli. **SDC**